

Kozármisleny Város Helyi Esélyegyenlőségi

Programja

Kozármisleny

2013-2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	78
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	82
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	84
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	85
1. A HEP IT részletei.....	85
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	85
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	87
3. Megvalósítás.....	90
A megvalósítás előkészítése	90
A megvalósítás folyamata.....	90
Monitoring és visszacsatolás	92
Nyilvánosság	92
Érvényesülés, módosítás.....	93
4. Elfogadás módja és dátuma.....	94

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kozármisleny Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kozármisleny Baranya megye középső részén, közvetlenül Pécs közelében, annak szomszédságában, attól délre-délkeletre terül el. Földrajzi értelemben néhány kilométerre a Mecsek-hegység déli lábától, már a Baranyai-dombság része.

A város történetének helyzete a régmúltba nyúlik vissza. Az első régészeti lelet a korai bronzkor Kr. e. 1800-1900 körüli szakaszából származik. Ez utáni időkből a rómaiak, és a VI-IX. század között a Dél-Dunántúlon élt avarok is számos emléket hagytak maguk után Kozármislenynél.

A környék jelentős szerepet játszott Baranya vármegye kialakulásában. A területen két jelentősebb várispánság létezett, középpontjukban egy-egy földvárral, élükön az ispánnal. Az egyik a baranyavári, a Villányi-hegységtől délre jött létre, a másik pedig a koaszi, melynek központja Kozármisleny, Nagykozár környéke és az innen a Villányi-hegységig terjedő területet foglalja magába. Kozármisleny neve az írott forrásokban többféle változatban fordul elő. Misleny neve az 1266-ban Myslen írásmóddal, míg Kozár név Kosar alakban fordul elő az 1330-as években. A két település a török hódoltság idején is valószínűleg folyamatosan lakott volt. A XVII. Század végén, de főként a XIII. században horvátok és németek telepedtek le a két községben. A XIX. Század elejére Kiskozár település német többségűvé vált. Misleny falu a Rákóczi szabadságharc idején tisztán magyar lakosú volt, sőt a betelepítések ellenére a XIX. Századra is megőrizte egynemzetiségű jellegét. A XVIII. Század közepére Misleny a Batthyányiak, míg Kiskozár a Pálffy család birtokába került. Ekkor kezdődött a németek szervezett betelepítése a baranyai falvakba. Ekkor a lakosság főként földművelésből és állattenyésztésből élt.

A két település végül 1928-ban Kozármisleny elnevezéssel került a magyar helységek sorába.

Kozármisleny mintegy 10 kilométerre délre fekszik a megyeszékhely Pécs központjától. A horvát-magyar államhatár 40 kilométerre található, mely jó lehetőséget biztosít a nemzetközi kapcsolatok ápolására.

A löszel és jó termőtalajjal borított változatos dombvidéken az erdőgazdálkodás és szántóföldi művelés a jellemző. Kozármisleny természetes és épített környezete harmonikus egységet alkot. Azon ritka települések közé tartozik, ahol az új településrészek építése mellett tavak, tanösvények és parkerdő is létesült.

Kozármisleny több funkcióval is rendelkezik. Megtartotta a hagyományos mezőgazdasági profilt, melyen túlnőtt az oktatási, kulturális és sportélet, valamint a közigazgatási szerepkör. A rohamos népességnövekedés az ipari park fejlődését és termelő iparágak letelepedését hozta magával. A három

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

gazdasági szektor arányváltozása felgyorsult a településen. Az építőipar szerepe továbbra is meghatározó, az utóbbi másfél évtizedben beindult építkezéseknek, fejlesztéseknek köszönhetően. A legerőteljesebb az intézményi hálózat és szolgáltató szektor fejlődése, mely munkahelyek sokaságát eredményezte és a megyeszékhelyről, valamint a környező falvakból Kozármislenybe ingázó munkavállalókat vonzotta. A pécsi agglomeráció, és azon belül Kozármisleny a megye, és Dél-Dunántúl gazdaságilag egyik legfejlettebb térségének számít.

Demográfiai adatok alakulása

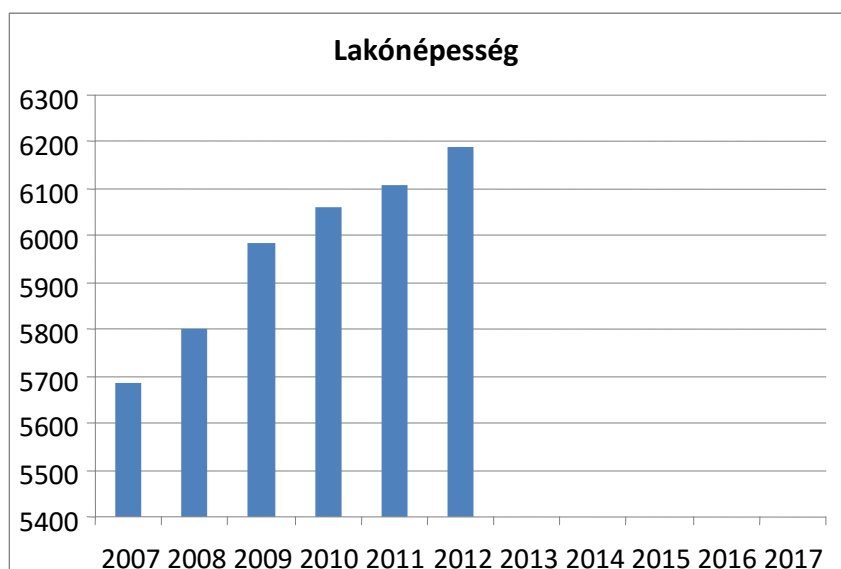
Kozármisleny város népességének száma 1870 és 2009 között közel hétszeresére nőtt, a gyarapodás néhány évtizedet leszámítva folyamatosnak tekinthető.

1990 után Kozármisleny migrációs céltelepüléssé vált, mely elsősorban a pécsi térségben megindult ún. lakóhelyi szuburbanizáció következménye, ennek köszönhetően jelentős számú beköltöző érkezik a megyeszékhelyről a településre. A folyamat társadalmi és gazdasági szempontból is kedvezően hatott a város életére. Elsősorban ennek köszönhető, hogy a napjainkban is megfigyelhető országos és Baranya megyére is jellemző negatív tendenciákhoz képest Kozármisleny demográfiai mutatói igen előnyös képet mutatnak. Az elmúlt tizenöt évben tapasztalható 74%-os népességnövekedést a vándorlási nyereség és természetes szaporodás együttesen eredményezte.

1. számú táblázat -

Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	5684	
2008	5802	102%
2009	5986	103%
2010	6061	101%
2011	6109	101%
2012	6187	101%

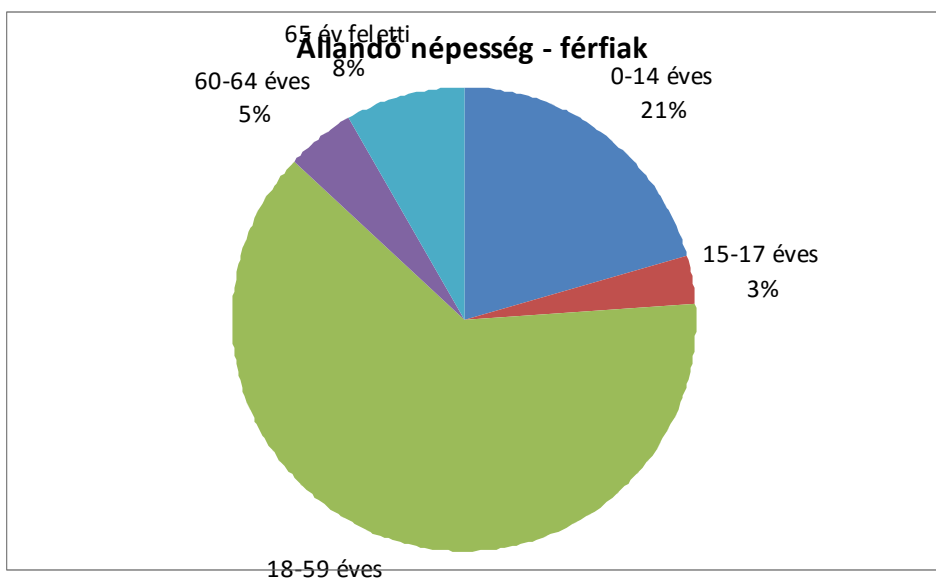
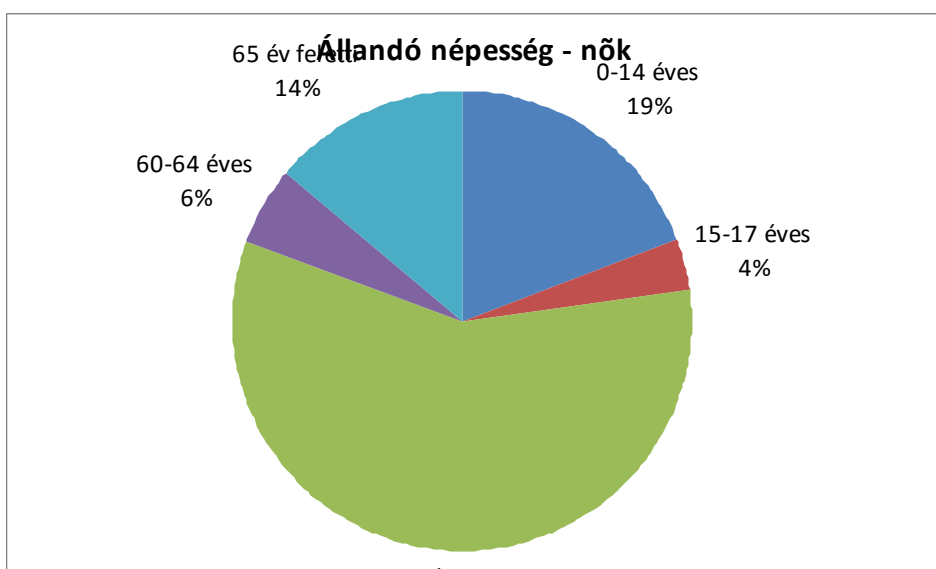
A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Megfigyelhető, hogy Kozármisleny lakónépességének a száma évről-évre növekszik, ami a megyeszékhelyről való kiköltözéseknek az eredménye. A lakosságszám legnagyobb mértékű növekedése 2007-2009. között következett be.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	3109	2978	6087	51%	49%
0-2 évesek					
0-14 éves	558	614	1172	48%	52%
15-17 éves	106	101	207	51%	49%
18-59 éves	1682	1875	3557	47%	53%
60-64 éves	162	142	304	53%	47%
65 év feletti	408	246	654	62%	38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

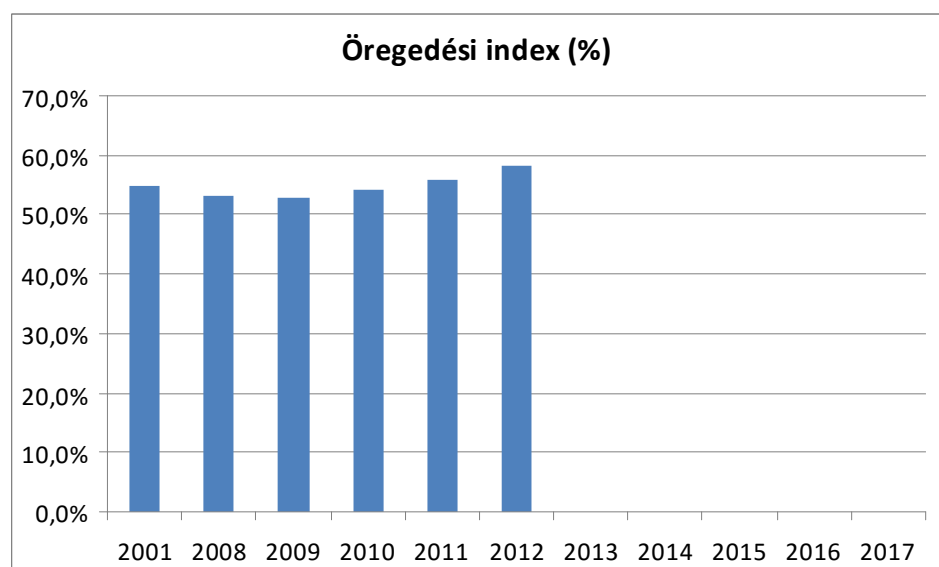

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	424	772	54,9%
2008	587	1101	53,3%
2009	615	1161	53,0%
2010	631	1167	54,1%
2011	654	1172	55,8%
2012	679	1163	58,4%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

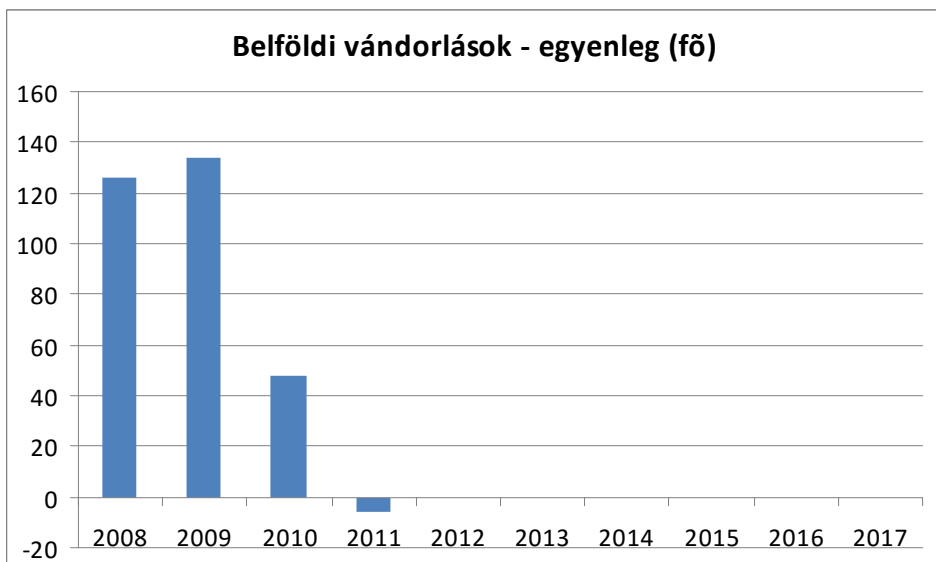
Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettek vannak többen, és a település elöregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősök fokozottabb ellátására van szükség.

Kozármisleny település esetében egyértelműen fiatalos a népességszerkezet, bár megfigyelhető, hogy a 65 év feletti állandó lakosok száma nagyobb mértékben növekszik, mint a 0-14 éves korú állandó lakosok száma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	309	183	126
2009	304	170	134
2010	256	208	48
2011	193	199	-6
2012	na	na	na

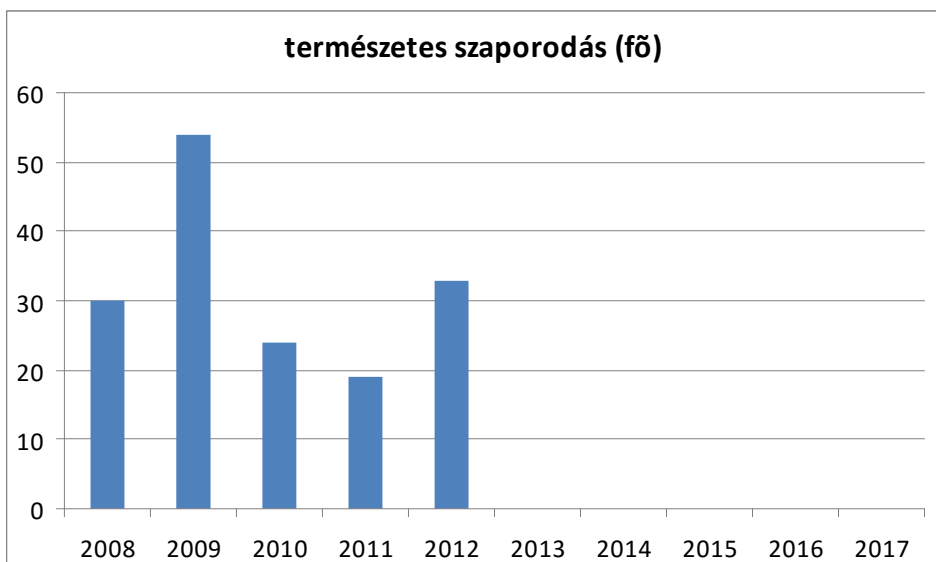
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	69	39	30
2009	91	37	54
2010	69	45	24
2011	60	41	19
2012	71	38	33

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Kozármisleny vonzereje pozitív képet mutat, az odaköltözés jellemző a településre, kiemelkedő a 2009-es év.

A természetes szaporodás tekintetében is pozitív mutatók jellemzik Kozármisleny települést. Kiemelkedő a 2009. év, amikor a legmagasabb az élve születések száma.

A társadalom minden tagjának joga van arra, hogy korának, képességének, egészségi állapotának megfelelő, más, hasonló adottságú személyekkel azonos színvonalú oktatásban, egészségügyi és szociális ellátásban, lakáshoz való hozzájutásban, közügyekhez való hozzáférésben, közlekedésben részesüljön. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

A mai magyar társadalomban az önkormányzat különös felelőssége, hogy polgárainak esélyegyenlőségét biztosítsa, megszüntetve a diszkrimináció minden lehetőségét.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Kozármisleny Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

A helyi esélyegyenlőségi program kiemelt figyelmet fordít:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaaorientáció megváltoztatására;
- az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
 - a program megvalósításának koordinálása,
 - a program végrehajtásának nyomon követése,
 - az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;
 - az esélyegyenlőségi terv nyilvánosságának biztosítása;
 - esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója;
 - fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőseget lehetővé tevő indikátorok meghatározása;
 - az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározása;
 - az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
 - a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításról.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kozármisleny település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőségi programnak a városban élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Kozármisleny Város Önkormányzat alapvető célja, hogy városunk olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.² A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

² Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2008-ban a Képviselő-testület elfogadta a 6/2008. (IV.01.) szociális ellátások helyi szabályozásáról, valamint a 5/2008. (IV.01.) a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk és módosítjuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

Kozármisleny Város Önkormányzat Képviselő-testülete már rendelkezik Esélyegyenlőségi Programmal, azt a testület a 52/2010. (VI.14.) számú határozatával fogadta el, amelynek felülvizsgálatára is sor került és a 107/2012.(VI.21) számú határozattal került elfogadásra. Már itt is megfogalmazta a testület azt a célt, hogy Kozármisleny olyan város legyen, ahol az elsődleges alapelv érvényesül, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a helyzetelemzést a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervet, amelyben meghatározásra kerültek a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe vettük a települési kisebbségi önkormányzat véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján készítettük el. A programalkotás során gondoskodtunk a helyi esélyegyenlőségi program és az önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet fordítottunk

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő önkormányzati rendeletek:

a) KOZÁRMISLENY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 6/2008. (IV.01.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról

E rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében a többszörösen módosított 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) rendelkezéseinek megfelelően meghatározza a Kozármisleny Város Önkormányzata által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

b) KOZÁRMISLENY VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 5/2008. (IV.01.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi szabályairól

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá. Ennek megfelelően Kozármisleny Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2013. évi költségvetési koncepciót a 77/2012. (XI. 20.) Ök. sz. határozattal elfogadta.

Településfejlesztési stratégia, településfejlesztési koncepció

Kozármisleny Város Önkormányzat Képviselő-testületének 79/2011. (V.25.) Ök. sz. határozat:

Kozármisleny Város Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy Kozármisleny 2011-2014. közötti település-fejlesztésére vonatkozó javaslatokat elfogadja és abban a következőket teljesíti az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából.

- Nagy műfüves sportpálya alatti fa játszótér áthelyezése a Művelődési ház mögötti füves területe
- Ugyanitt parkoló kialakítása

- További kerékpárutak kijelölése, tervezése
- Világítással ellátott kosárlabda pálya kialakítása a jelenlegi kerékpárpálya mellett, a pályák szükség szerinti helyreigazítása, áthelyezése.

Településrendezési javaslatok:

- Játzóterek engedélyeinek ellenőrzése, érvényük meghosszabbítása, állapotfelmérés a szükséges javításokról, fejlesztésekről.
- Óvoda kerti bútorok homokozók, játékok cseréjére, javítására árajánlatok, (első körben az óvodavezető írásos javaslata az igényekre)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kozármisleny település 2007. január 1. napi kezdő hatállyal szerződést kötött a Pécsi Kistérségi Intézményfenntartó Társulás létrehozásáról a szociális és gyermekjóléti feladatok közös ellátására. A társulás keretében a Társult önkormányzatok a meghatározott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási ellátási formákat közösen szervezzék meg annak érdekében, hogy a társult települések minden lakója számára lehetőség nyíljon a legkorszerűbb szociális, gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Ennek értelmében Kozármislenyben a családsegítést, valamint a gyermekjóléti szolgáltatást látták el társulás keretén belül.

A Pécsi Kistérségi Intézményfenntartó Társulás Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 87. §-a rendelkezéseinek értelmében felülvizsgálta a Társulási Megállapodást és 2013. július 1-i hatállyal létrehozta Pécs és Környéke Szociális és Gyermekjóléti Társulását, amelynek Kozármisleny továbbra is tagja maradt. A település a családsegítést és gyermekjóléti feladatokat továbbra is a társulás keretein belül oldja meg az Esztergár Lajos Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ intézményén keresztül.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyerekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont megállapítható, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Városunkban a 2011.évi népszámlálás során 63 fő vallotta magát romának. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szerint településünkön 125 cigány él.

E terület vonatkozásában tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják:

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét.
- **Családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos hatásköri és eljárási szabályokat.

- **A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.
- **A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzügyi juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Kozármislenyben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi elítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokban megjelenő gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- A) közfoglalkoztatást tervez,
- B) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- C) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- D) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

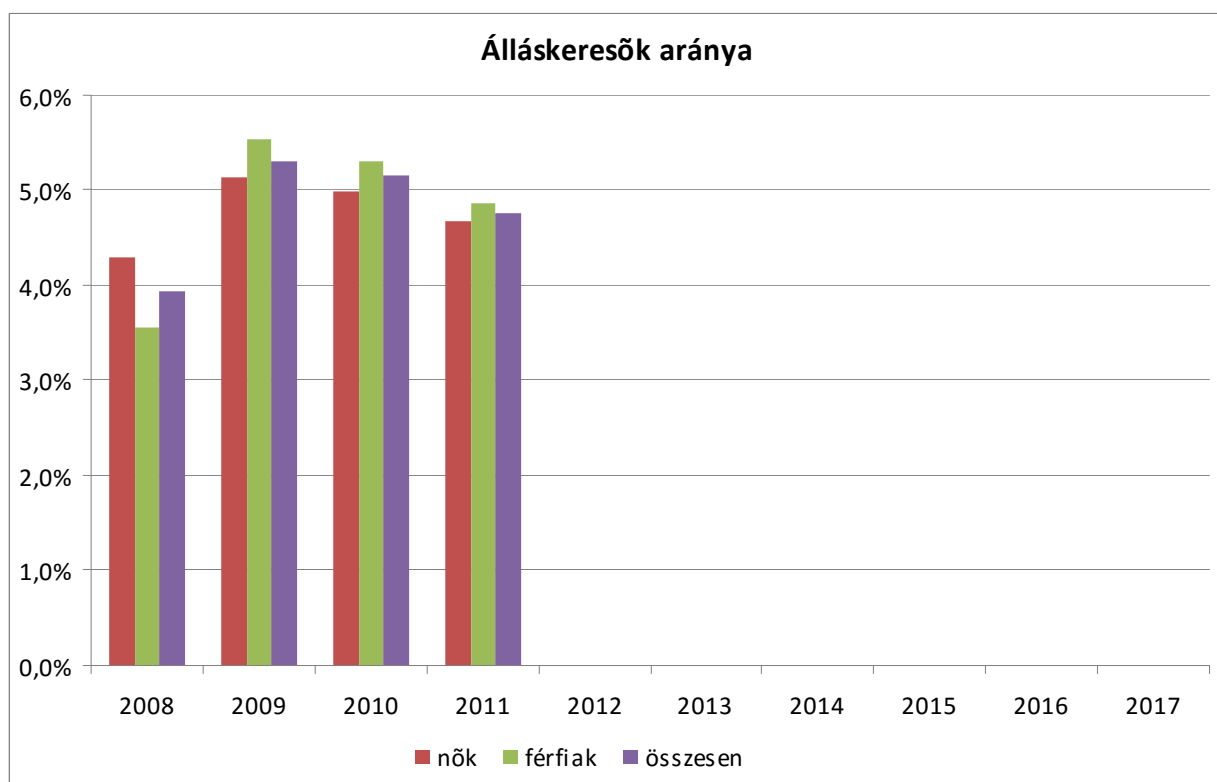
Napjainkban a legégetőbb szociális, sőt ennél tágabb értelemben vett társadalmi kérdés a tartós munkanélküliség. Ma már Kozármislenyben is jelentős azon családok száma, amelyet közvetve vagy közvetlen formában megérintett a munkanélküliség problémája. A munkanélküliség és ezzel összefüggésben a szegénység kérdése szinte állandó napirenden van a mai magyar szociális-, foglalkoztatási-, de gazdaságpolitikai intézkedései területén is.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal által nyilvántartott adatok alapján az utóbbi években Kozármislenyben is nőtt a nyilvántartott álláskereső száma, amelynek arányait, számait a következő táblázatok is mutatják:

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1998	1972	3970	86	4,3%	70	3,5%	156	3,9%
2009	2164	1755	3919	111	5,1%	97	5,5%	208	5,3%
2010	2143	2129	4272	107	5,0%	113	5,3%	220	5,1%
2011	2143	2118	4261	100	4,7%	103	4,9%	203	4,8%
2012	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Kozármisleny esetében a nyilvántartott álláskeresők száma alacsony arányt mutat a lakónépesség számához viszonyítva. Ez esetlegesen a megyeszékhely közelségével is magyarázható.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Kozármisleny munkaerő-piaci helyzete kedvezőbb a megyei átlaghoz képest. Az évek folyamán a kozármislenyi foglalkoztatottak számának alakulására a megyeszékhely közelsége is kedvező hatással volt, hiszen az onnan folyamatosan kiköltözők továbbra is megtartották pécsi munkahelyüket.

A település foglalkozási szerkezete az elmúlt évek folyamán jelentősen megváltozott, a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás súlya jelentősen csökkent, ezzel párhuzamosan a szolgáltató szektor aránya nagymértékben emelkedett.

A település foglalkozási szerkezetében jól tükröződik a lakosság iskolázottság szerinti összetétele, hiszen a szolgáltatási jellegű ágazatok nagy súlyt képviselnek a településen, mely összefüggésben van a diplomások meglehetősen magas arányával.

A gazdasági programban szereplő foglalkoztatási és az ezzel összefüggő képzési feladatok megvalósításához, a térségben jelenlévő foglalkoztatók, érdekképviseleti szervek és munkavállalók bevonásával került megkötésre 2008. április 30-án a Pécsi Kistérség Foglalkoztatási Paktuma. Az előkészítő munka szakaszában elkészült a kistérség foglalkoztatási és képzési stratégiája.

A paktum lehetőséget nyit a régió (DDRMK), a kistérség (Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás), valamint Kozármisleny város foglalkoztatási feladatainak harmonizálására is.

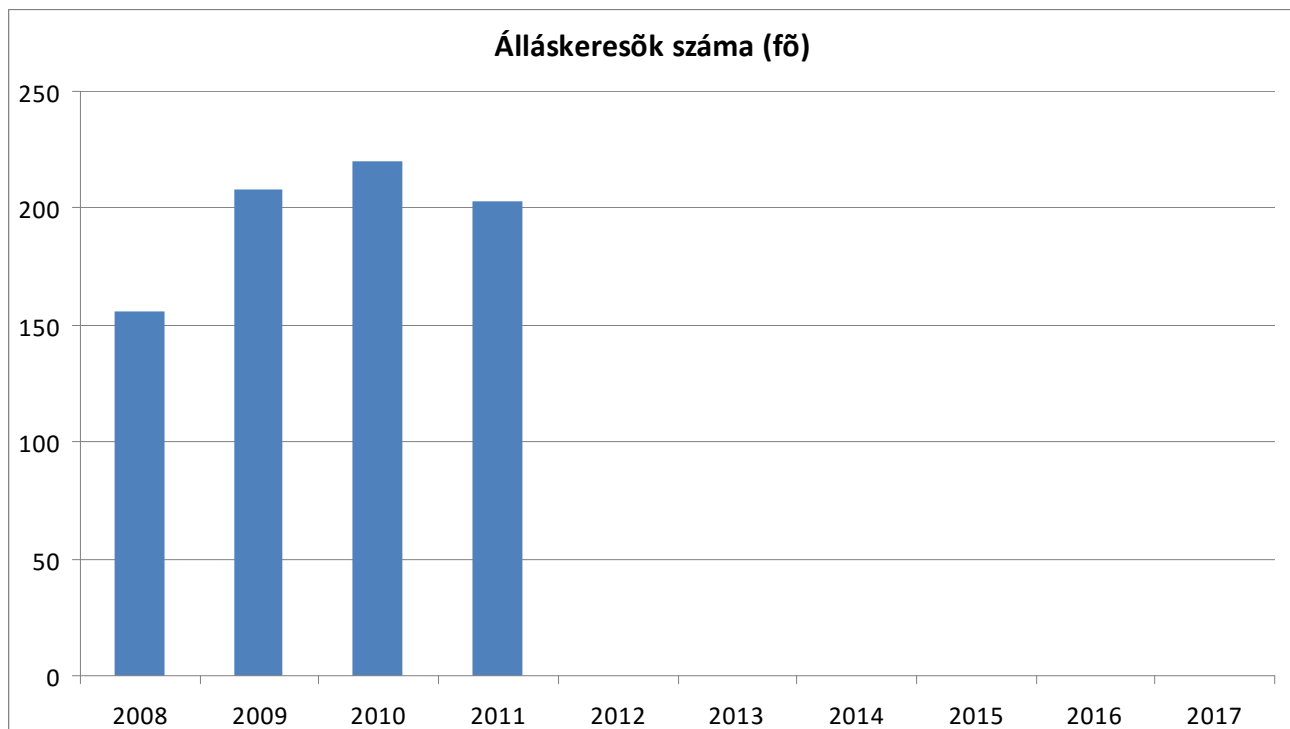
A közfoglalkoztatási terv nagyban épít a város területén eddig közcélú, közérdekű foglalkoztatást is bonyolító Kozármisleny Város Településfejlesztéséért Nonprofit Szolgáltató KFT. és Kozármisleny Város Önkormányzata.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakóképességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	156	208	220	203	#ÉRTÉK!
20 éves és fiatalabb	fő	7	6	9	2	na
	%	4,5%	2,9%	4,1%	1,0%	na
21-25 év	fő	19	21	29	32	na
	%	12,2%	10,1%	13,2%	15,8%	na
26-30 év	fő	26	25	34	27	na
	%	16,7%	12,0%	15,5%	13,3%	na
31-35 év	fő	29	41	37	38	na
	%	18,6%	19,7%	16,8%	18,7%	na
36-40 év	fő	19	32	36	33	na
	%	12,2%	15,4%	16,4%	16,3%	na
41-45 év	fő	11	15	27	24	na
	%	7,1%	7,2%	12,3%	11,8%	na
46-50 év	fő	15	25	14	20	na
	%	9,6%	12,0%	6,4%	9,9%	na
51-55 év	fő	21	29	22	18	na
	%	13,5%	13,9%	10,0%	8,9%	na
56-60 év	fő	8	14	11	8	na
	%	5,1%	6,7%	5,0%	3,9%	na
61 év felett	fő	1	0	1	1	na
	%	0,6%	0,0%	0,5%	0,5%	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik.

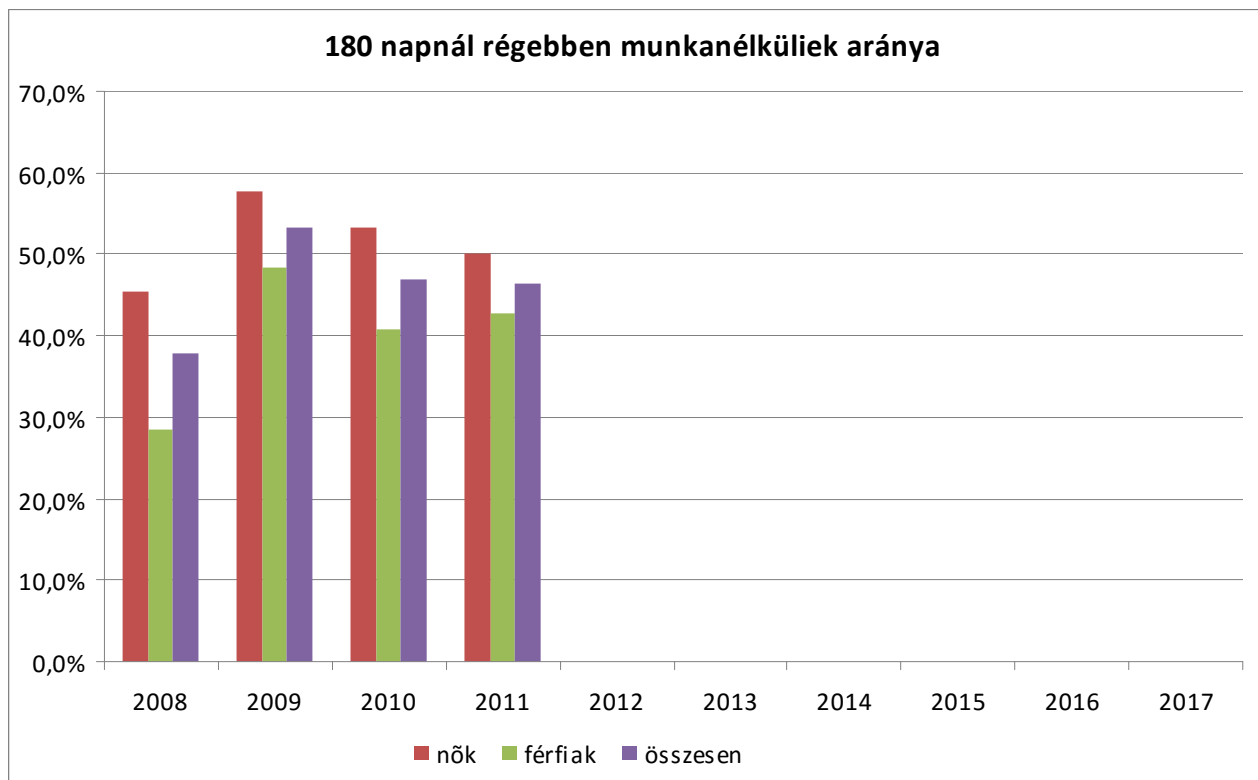
A tábla adatai alapján az 51 év fölötti munkanélküliek száma emelkedett, melynek magyarázata lehet többek között, az utóbbi években a szociális és egészségügyi rendszerben bekövetkezett változás. 2008-tól a tb fizetési kötelezettség hangsúlyozottabbá vált, valamint megváltozott a rokkantsági ellátások rendszere is. Sokan a rokkantsági nyugdíj elvesztése miatt kezdik meg a munkaügyi központtal való kapcsolattartást. Ez a közfoglalkoztatási programok regisztrált munkanélküliek számában jelentkező csökkenésével ellentétes hatást jelent.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	86	70	156	39	20	59	45,3%	28,6%	37,8%
2009	111	97	208	64	47	111	57,7%	48,5%	53,4%
2010	107	113	220	57	46	103	53,3%	40,7%	46,8%
2011	100	103	203	50	44	94	50,0%	42,7%	46,3%
2012	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. A táblázatban szereplő adatok azonban nem pontos mutatói a munkanélküliek számának, hiszen azok csak az egy adott év során nyilvántartásba kerülő, illetve szereplő személyek számát mutatják. A szociális területen dolgozók tapasztalatai szerint még mindig és nem kevés számban, vannak olyanok, akik tartósan munkanélküliek, de a nyilvántartásokban nem jelennek meg.

A mutatók és a szakemberek véleménye alapján az utóbbi években megnőtt a fiatal munkanélküliek száma is, amelynek oka lehet egyrészt a tankötelek változása, illetve megnőtt az iskolát elhagyó és nyilvántartásba kerülő, munkát kereső fiatal. Másik magyarázat lehet, hogy a 25 éven aluli, egy éves munkaviszonnyal nem rendelkezők a pályakezdők nyilvántartásába kerülnek. Az aktív korúak ellátására való jogosultság egyik alapfeltétele, a munkaügyi központtal való egy éves együttműködés, amely miatt munkaviszony hiányában ez a korosztály bekerül a nyilvántartásba.

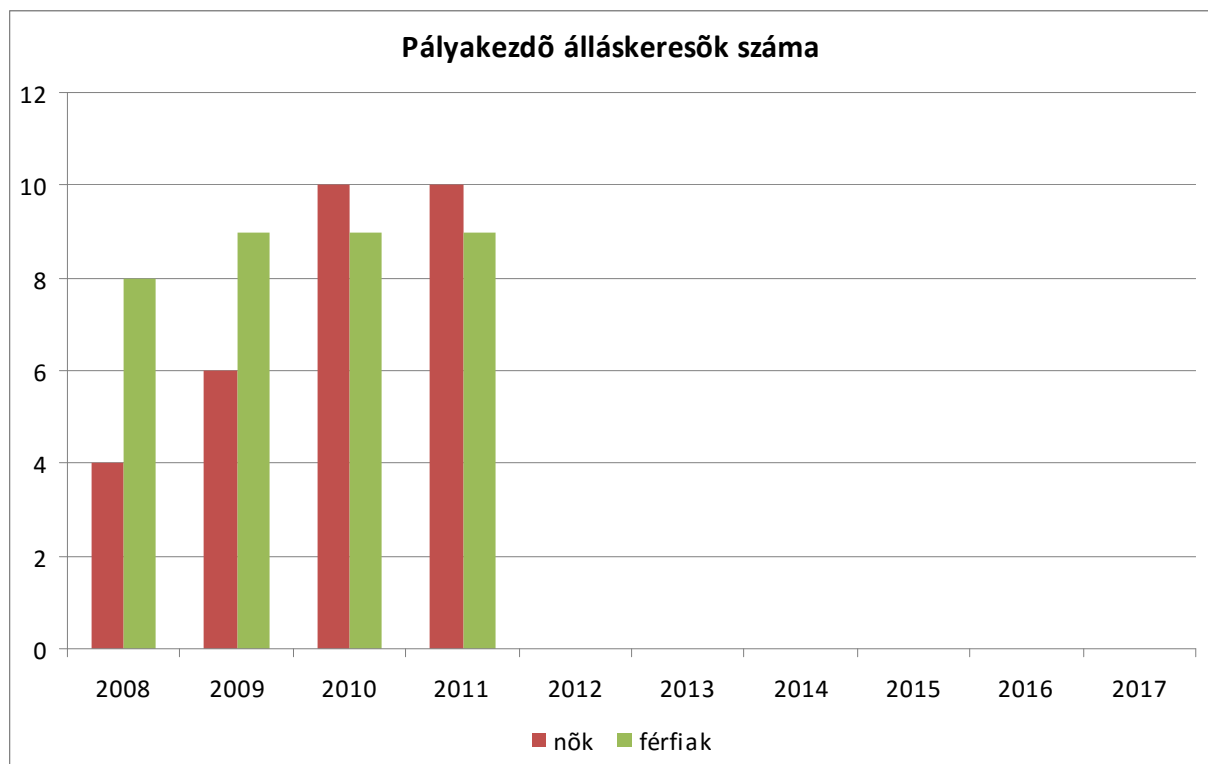
A rendszeres munkavégzési és tanulással kapcsolatos minták hiánya a szocializáció során, a kortársak túlzott befolyása az életvezetés tekintetében a felnőttekkel szemben, a média hatása, a devianciák, vagy a megfelelő oktatási intézmények hiánya egyes térségekben mind olyan tényezők, amelyek megnehezítik vagy akár megakadályozzák a munkaerőpiacra való beilleszkedést.

Az elmúlt időszak eltolódott képzési stratégiája mára új körülményeket teremtett. A szakképzettek aránya csökkent, míg a főiskolai, egyetemi diplomával rendelkezők száma jelentősen megnőtt, ugyanakkor a szakmunkások körében munkaerő, illetve szakember hiány, míg a felsőfokú képzettséggel rendelkezők esetében országos szinten túlkínálat alakult ki és mindez eredményezhette, hogy az elmúlt évtizedben megjelentek a diplomás munkanélküliek Kozármislenyben is.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	448	451	899	4	0,9%	8	1,8%	12	1,3%
2009	430	462	892	6	1,4%	9	1,9%	15	1,7%
2010	411	463	874	10	2,4%	9	1,9%	19	2,2%
2011	408	463	871	10	2,5%	9	1,9%	19	2,2%
2012	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból is jól látszik, hogy az elmúlt három évben Kozármislenyben csekély számban, de emelkedett a pályakezdő fiatalok száma, korosztályos létszámuk viszont csökkenő tendenciát mutat. A pályakezdő fiatalok foglalkoztatottságának nehézségét az általános iskolai végzettség, a képzés, a szakmai tapasztalat hiánya jelenti, tetézi.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az alacsony képzettséggel rendelkezők, a mélyszegénységben élők, a romák közül sokan alkalmi munkákból szeretnének megélni, azonban az utóbbi négy évben az ilyen munkalehetőség erősen lecsökkent, így ezeknek az embereknek az életszínvonala meredeken esett. Ezért azok a cigány származású, alacsony képzettségű munkavállalók, akik eddig az építőiparban napszámosként el tudtak helyezkedni -és ezzel megközelítőleg elfogadható jövedelemmel is rendelkeztek-, jelenleg fizetés nélkül, csak a gyermekek után kapott ellátásból kénytelenek megélni.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

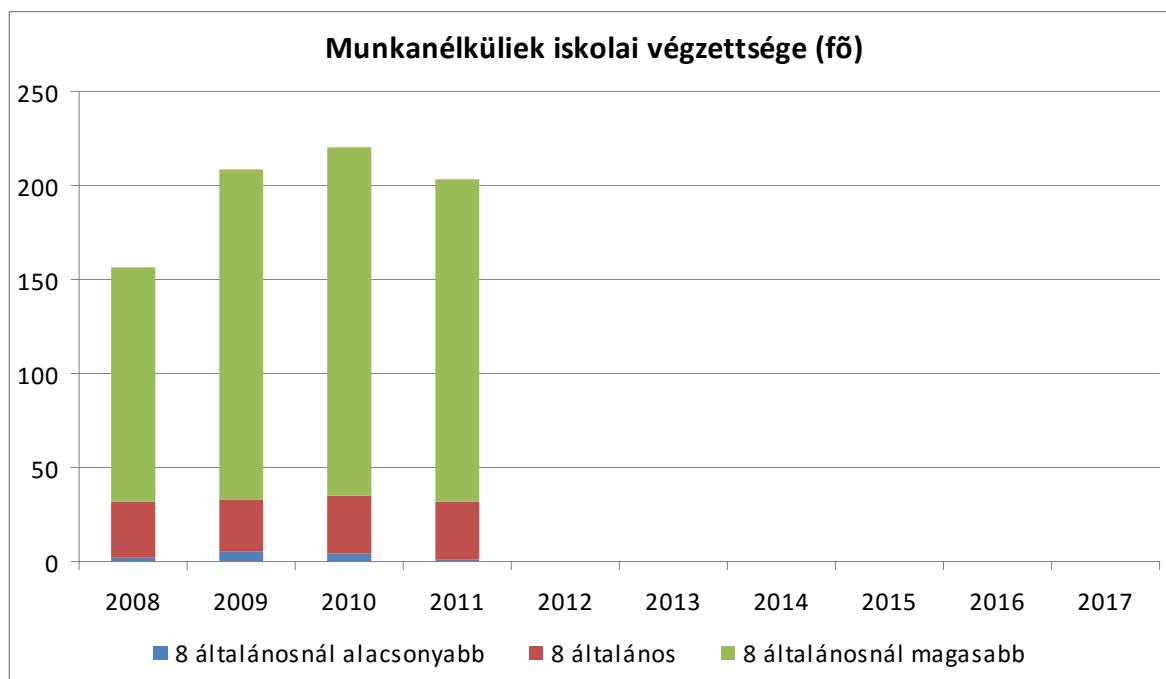
év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	3318	1716	1602	3099	1569	1530	219	6,6%	147	8,6%	72	4,5%
2011	4722	2358	2364	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	156	2	1,3%	30	19,2%	124	79,5%
2009	208	5	2,4%	28	13,5%	175	84,1%
2010	220	4	1,8%	31	14,1%	185	84,1%
2011	203	1	0,5%	31	15,3%	171	84,2%
2012	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A népszámlálási adatok alapján az aktív korú lakosság arányában nem mondható magasnak az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya. Sajnos a 2011. évi népszámlálási adatok jelenleg még nem állnak rendelkezésre, így csak a tapasztalatok alapján valószínűsíthető, hogy a fenti arányszámok az elmúlt

10 év viszonylatában sem csökkentek.

Az alacsony iskolai végzettség, iskolázatlanság a mélyszegénységben élők és a roma lakosság körében igen jellemző, elsősorban a családi minta átörökítése, a támogatottság hiánya miatt.

Az adatok alapján az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező nők aránya magasabb a férfiakéhoz képest. Jól tükröződik, hogy a célcsoport női tagjai ebben az életkorban valószínűleg gyermekvállalás miatt kikerülnek az iskolából, s később sem szerzik meg az alapvégzettséget.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	na
2010	0	0	na
2011	0	0	na
2012	0	0	na

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez az adat arra mutat rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. A településen nincs általános iskolai felnőttképzés.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	na	na	na	na	na	na	na
2010	na	na	na	na	na	na	na
2011	na	na	na	na	na	na	na
2012	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A felnőttoktatásban résztvevőkről adattal nem rendelkezik a település.

Középfokú felnőttoktatásra a vonzáskörzetben, a közelben lévő megyeszékhelyen van mód, azonban a kozármislenyi adatokról a statisztikák nem tartalmaznak elkülönített adatokat.

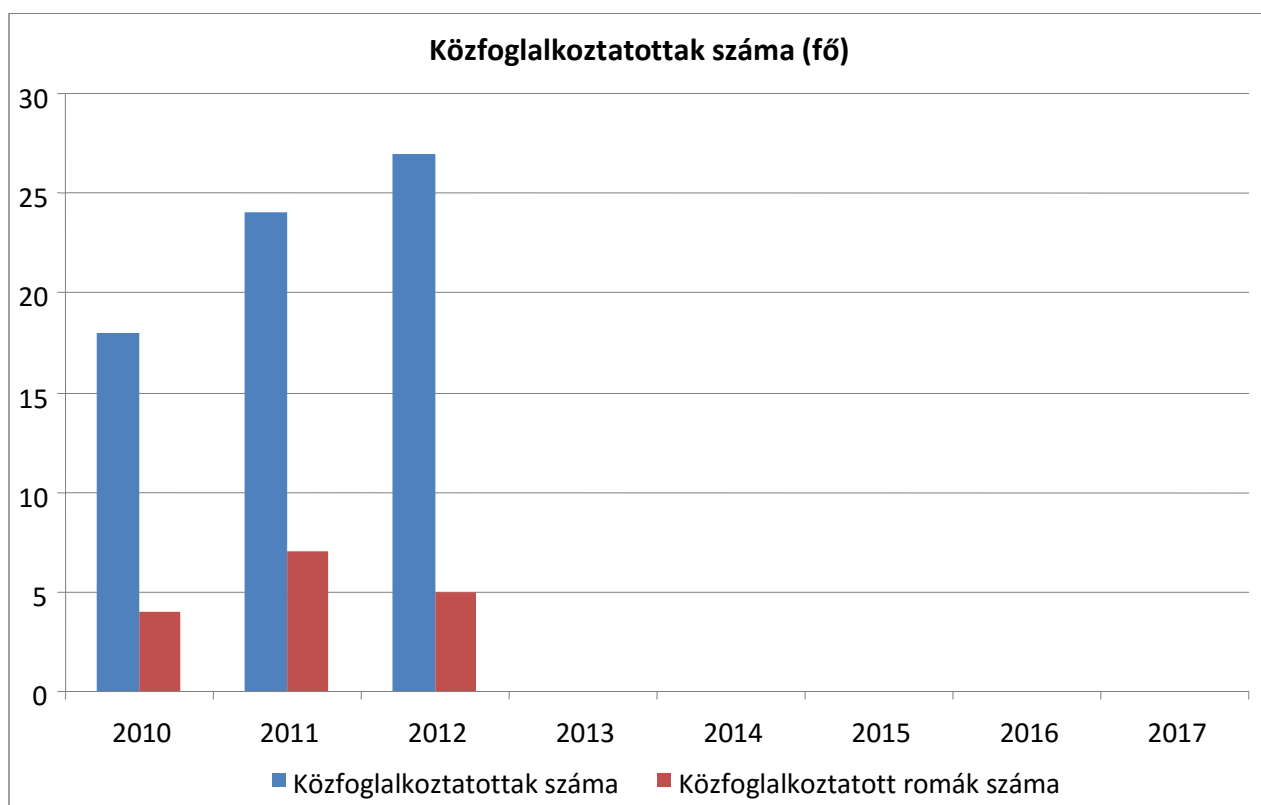
c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás új rendszerének 2010. évi bevezetése és folyamatos átalakítása lehetőséget nyújt az önkormányzat számára a város közterületeinek karbantartására, a belvízelvezetés munkálataira és az intézményeinek karbantartására.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	18	0%	4	10%
2011	24	1%	7	18%
2012	27	1%	5	13%

Forrás: Önkormányzat adatai

A táblázat adatai arra világítanak rá, mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának.

Kozármisleny város önkormányzata minden évben szervez közfoglalkoztatást, ami az évek óta elhelyezkedni nem tudók számára nagy segítséget jelent.

A közfoglalkoztatási terv nagyban épít a város területén eddig közcélú, közérdekű foglalkoztatást is bonyolító Kozármisleny Város Településfejlesztéséért Nonprofit Szolgáltató KFT-re és Kozármisleny Város Önkormányzatára.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését Kozármisleny Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának dolgozói látták el, a munkáltatói feladatokat az érintett önkormányzati oktatási, és a KFT. vezetői.

Kozármislenyben jelentős számú vállalkozás, kiskereskedelmi üzlet működik, de a legnagyobb helyi munkaerő a foglalkoztatásban az önkormányzat. Az önkormányzat intézményeiben (bölcsőde, óvoda, művelődési ház) és a polgármesteri hivatalban összesen 74 főt alkalmaz.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	10	15	15	nincs	0	nincs	0
Megyeszékhely	10	15	15	nincs	0	nincs	0
Főváros	120	0	140	7	180	nincs	0

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A település megközelíthetősége, a közlekedési viszonyok, beleértve a tömegközlekedést is kiválónak mondható. Északi határán halad el a Pécs-Mohácsal összekötő 57-es számú főútvonal, amely nagy forgalmat bonyolít le.

A legközelebbi centrum és a megyeszékhely Kozármisleny esetében megegyezik. A megyeszékhely kb. 7 kilométer, ami autóval kb. 10 perc utazást jelent, autóbuszal pedig 15 perc. Az autóbusz járatpárok száma is megfelelő, jó a közlekedés, nem gátja a munkavállalásnak.

Kozármislenynél vasútvonal nem halad, a legközelebbi vasútállomás Pécssett és a szomszédos Pécsudvardon van, utóbbi a Pécs-Villány-Mohács vasútvonal része.

A megyeszékhely közelsége számos előnyt jelent a település számára.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kozármisleny városában nincsenek fiatalok foglalkoztatását elősegítő programok. A megyeszékhelyre járnak a fiatalok középiskolába, illetve felsőoktatásban is jelentős részük ott tanul, így a nagyvárosban szerveződő programokon vesznek részt.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Ezekhez a programokhoz is elsősorban a közeli megyeszékhelyen férhet hozzá a lakosság. Helyben nem szerveződnek foglalkoztatási programok, a felnőttképzéshez is az egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz a lakónépesség a megyeszékhelyen működő Munkaügyi Központon keresztül jut hozzá.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg:

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

Kozármisleny területén kevés roma család él, közülük alacsony a munkanélküliek száma. Az idősebbek saját jogú nyugdíjjal, a fiatalabbak munkahellyel rendelkeznek. A munkanélküliek, illetve az önkormányzattól ellátásban részesülők minden évben közfoglalkoztatásban vesznek részt.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.³

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazták, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőítal nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltató roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”⁴

Sok munkavállalótól hallani azt a panaszt, hogy az álláshirdetésre való jelentkezéskor megkérdezik a korát, azt, hogy vannak-e gyermekei, illetve azt, hogy milyen messziről járna be dolgozni. Ezzel a 45 év feletti korosztály, a kisgyermekes, illetve gyermeket vállalni kívánó nők szinte azonnal el is esnek a munkalehetőségtől. A cigány származású emberek pedig arra panaszkodnak, hogy amint meglátják őket, már „be is telt” a meghirdetett álláshely.

³ http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmányok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

⁴ Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/diszkriminacioafoglalk.htm>

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A Polgármesteri Hivatalhoz ilyen jellegű problémával nem fordultak a településről.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

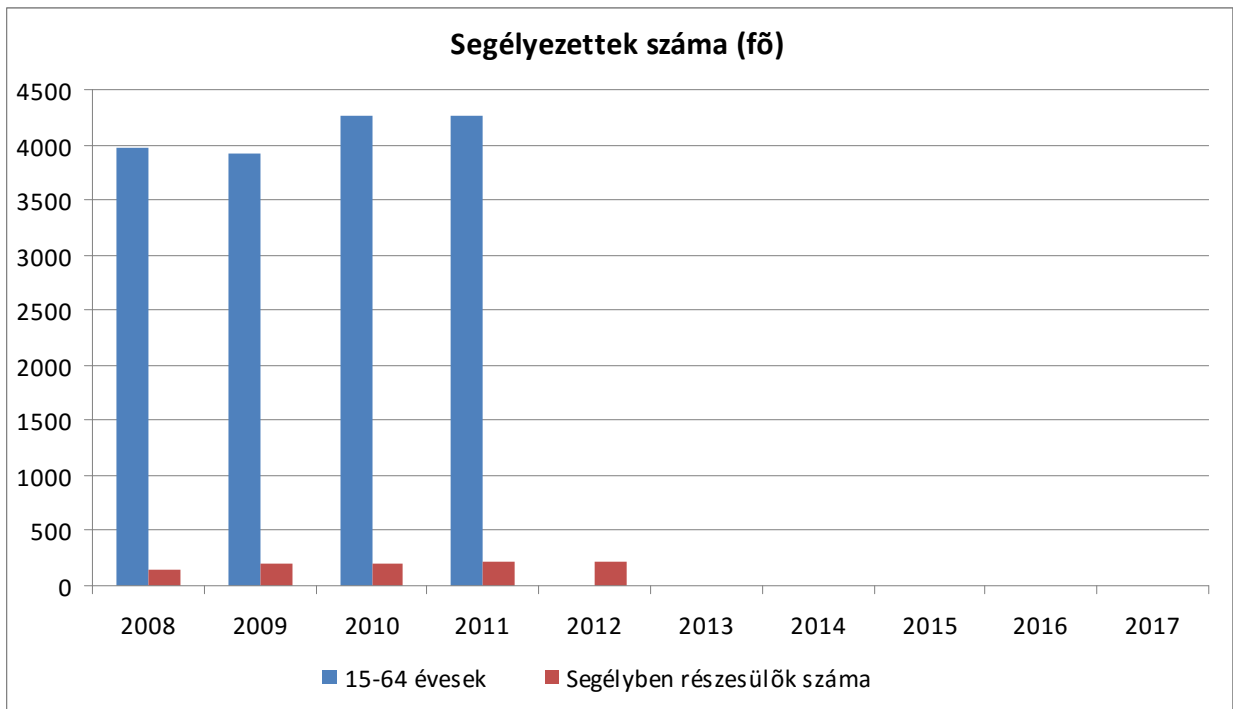
E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	3970	152	3,8%
2009	3919	202	5,2%
2010	4272	205	4,8%
2011	4261	209	4,9%
2012	na	214	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

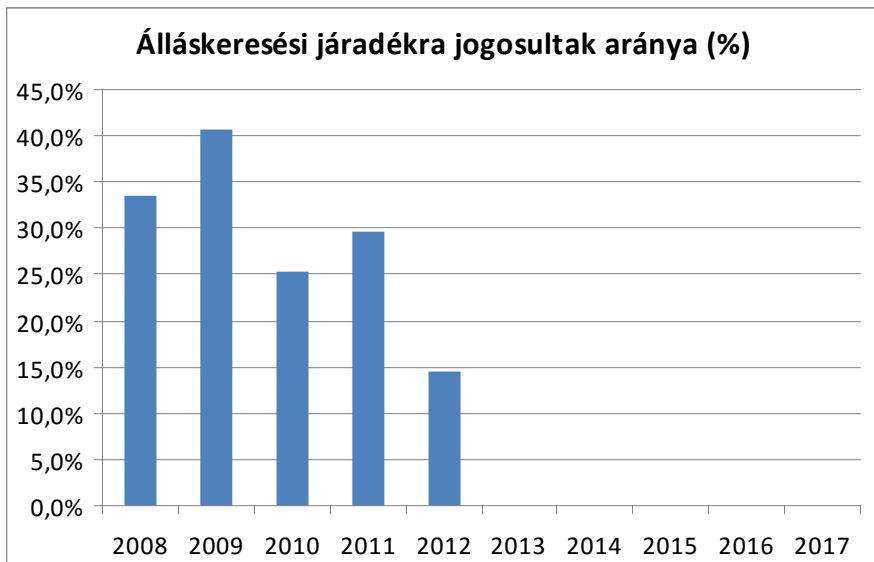

Közármislenyben a nyilvántartott álláskeresők közül alacsony az álláskeresési segélyben részesülők száma, a rendszeres jövedelem nélkül élők kis százalékban jutnak hozzá ehhez a támogatáshoz. A segélyben részesülők alacsony száma nem feltétlenül azt jelenti, hogy csökken a munkanélküliség, hanem, hogy a szigorodó törvényi feltételeknek egyre kevesebben felelnek meg.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	156	51	32,7%
2009	208	82	39,4%
2010	220	52	23,6%
2011	203	62	30,5%
2012	214	31	14,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

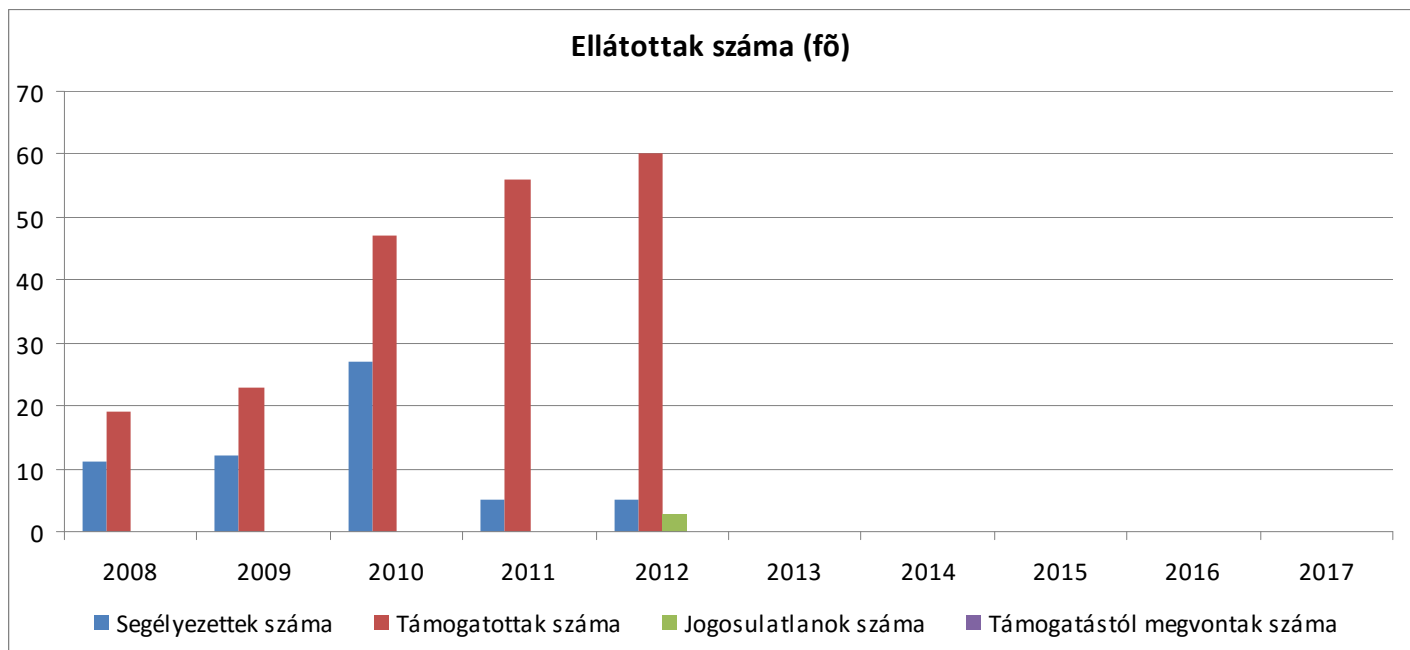

Az álláskeresési járadékot a munkanélküliek számára a Munkaügyi Központ folyósítja közvetlenül a munkahely megszűnése után a jogszabályban részletezett feltételek fennállása esetén. A nyilvántartott álláskeresők közül már nagyobb százalékban jogosultak a munkanélküliek a járadékra, mint az előző táblázatban lévő támogatásra. Az évek folyamán az álláskeresési járadékra jogosultságnak is jelentősen megváltoztak a törvényi feltételei, így jelenleg csak három hónapig folyósítható az ellátás.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	11	0,28	19	12,5	0	0
2009	12	0,31	23	11,38	0	0
2010	27	0,69	47	22,92	0	0
2011	5	0,12	56	26,79	0	0
2012	5	0,12	60	28,03	3	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben.

A rendszeres szociális segélyt és a foglalkoztatást helyettesítő támogatást az önkormányzat fizeti a munkanélküliek számára azután, hogy az álláskeresési járadék folyósítási idejét kimerítette. Ennek a támogatási formának a megállapítási és folyósítási feltételeit az Szt. szabályozza.

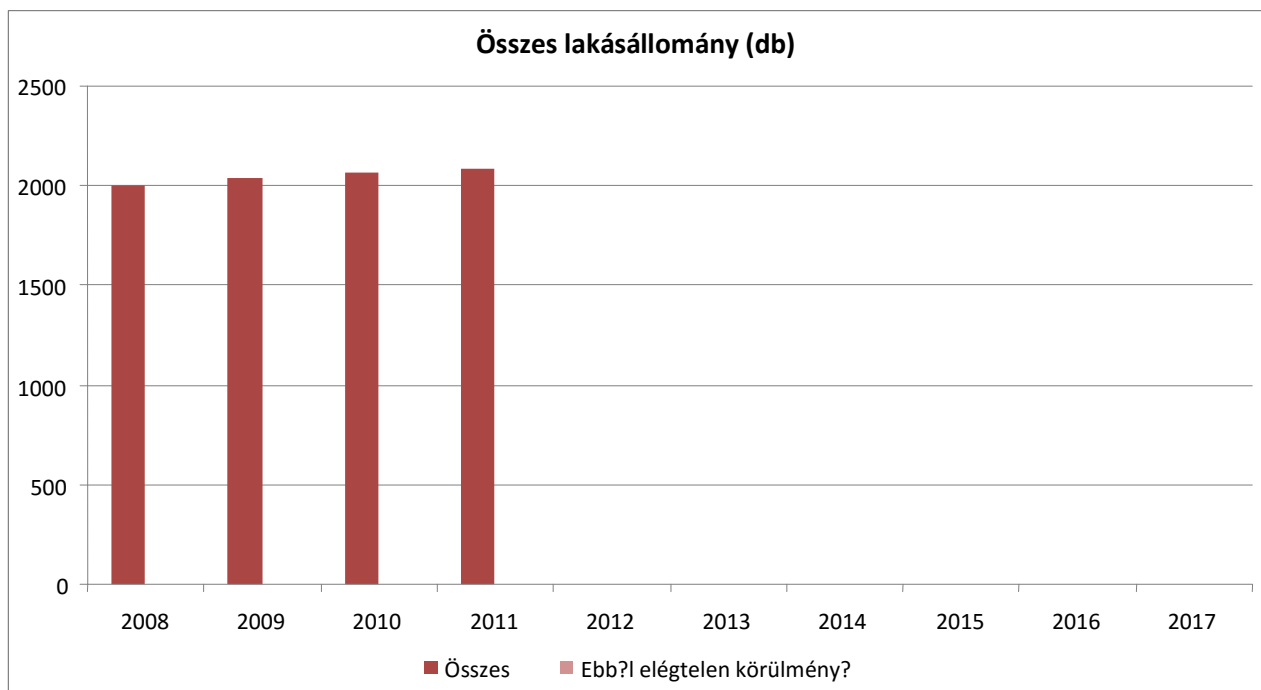
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma
2008	1998	0	0	0	0	0	0	0
2009	2041	0	0	0	0	0	0	0
2010	2071	0	0	0	0	0	0	0
2011	2082	0	0	0	0	0	0	0
2012	na	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kozármislenyben a lakásállomány száma ha csekély mértékben is, de minden évben emelkedést mutat. A város vezetése az elmúlt évek folyamán a teljes közművel ellátott házhelyek kialakításával érte el a folyamatos növekedést. A város egészére a rendezettség jellemző. Igaz ez a régi falura is, de különösen elmondható a már jóval nagyobbá vált új településrészekre is.

Kozármisleny elektromos hálózattal teljes egészében ellátott, bővítése, modernizálása folyamatosan történik. A vezetékes ivóvíz-hálózatba minden ház bekötésre került. Maga a rendszer az 1980-as évek elején került kialakításra, azóta az új településrészek kialakításával párhuzamosan bővítették. Szennyvízcsatornával szintén rendelkezik a település, amelynek az első üteme 1990-ben készült el, azóta bővítése szintén folyamatos.

Kozármisleny belterületén a szilárd burkolatú utak 100%-os kiépítettségűek, és a külterületi utak is rendezettek.

a) bérlakás-állomány

Kozármisleny Város Önkormányzata nem rendelkezik bérlakás-állománnyal. A gazdasági válság hatására egyre több család lakása került elárverezésre a hitelek nemfizetése miatt, így megnőtt az érdeklődés a bérlakások irányába, hogy a családok így próbálják a lakhatási problémájukat megoldani.

b) szociális lakhatás

Kozármisleny Város önkormányzata szociális lakásállománnyal sem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanok lakáscélra történő használata, ilyen adattal önkormányzatunk nem rendelkezik.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Önkormányzatunk nyilvántartása és adatai alapján Kozármislenyben a hajléktalanság problémája nem merült fel, hajléktalan személy kilétéről nincs tudomásunk.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	11	0
2011	104	0
2012	117	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak nyújtanak segítséget ezeka támogatási formák. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A településen is egyre több családnál kerül sor az áram- és a gázszolgáltatás kikapcsolására, ami a gyerekek életkörülményeit veszélyezteti a legjobban.

A megállapított lakásfenntartási támogatás összege településünkön 2.500,-Ft és 8.000,-Ft között mozog. Tartozásként már nagyobb összeget felhalmozó családok számára ez az összeg túl nagy segítséget nem jelent, de ha ebben az ellátási formában részesülnek, akkor az áramszolgáltatónál és a gázszolgáltatónál védendő fogyasztói státuszba kerülnek. Ebben az esetben a fogyasztók részéről nem kerülhet sor a szolgáltatás kikapcsolására.

Az adósságcsökkentési támogatás (az Szt. szabályozza a feltételeit) nem kötelező ellátási forma, Kozármisleny Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati rendeletében nem szabályozta ezt az ellátási formát, így nem igényelhető.

f) eladósodottság

Kozármisleny legújabb részén teljesen újjépítésű családi házak és társasházak találhatóak, amelynek túlnyomó része hitellel terhelt. A kirobbanó és egyre jobban elhúzódó gazdasági válság következményeként a családok döntő többsége nem képes fizetni a jelentős mértékben megemelkedett hiteleket, így a mindennapi megélhetésük veszélybe került, illetve egyre több lakás került elárverezésre.

Településünkön is ugrásszerűen megnövekedett az ingatlan árverési hirdetmények száma.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Kozármisleny külterületein több építménnyel, présházzal ellátott kiskert, szőlő terület is található, ahol az elmúlt évek folyamán megnövekedett az életvitelszerűen ott élők aránya. Ezeknek a részeknek a többsége jól megközelíthető, elektromos hálózattal ellátott terület.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Kozármisleny területén nem található telepek, illetve szegregátumok, mint lakókörnyezet.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem rendelkezünk releváns adatokkal.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság átrendeződésének folyamatai

Kozármisleny területén nincs szegregációval veszélyeztetett terület.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások 2009. évben a népesség 22,8%-át érintette, 2011. évben ez a szám 29,6% -ra változott. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma (26,7%), az általános immunrendszer elváltozásai (20,5%), a bőr speciális immunrendszerének gyulladásos állapota (19,1%), valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek (15,4%).

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

Az egészségügy szolgáltatásait az emberek életük során végig igénybe veszik. Az ellátórendszerben napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kap a gyógyítás mellett a megelőzés. Kozármisleny város egészségügyi ellátórendszere szakmai szempontból lefedi a város területét. Az egészségügyi alap körzeteit a települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg és alakítja ki, eleget téve ezáltal a törvényi kötelezettségének.

Kozármisleny Város Önkormányzata az egészségbiztosítás egészségügyi szolgáltatásaira szerződést kötött az Egészségbiztosítási Pénztárral, illetve az alapellátást ellátó háziorvosokkal, házi gyermekorvosokkal és a fogorvosokkal. Az orvosok vállalkozási formában látják el alapellátási feladatukat. A város 2007. évben külön szerződést kötött a készenlét, és a háziorvosi ügyeleti ellátásra a kistérséggel. Ezen feladatot a

felnőttek esetében a Pécssett működő Egyesített Egészségügyi Intézmény látja el, míg a gyerekek vonatkozásában a Gyermekklinika biztosítja az ügyeletet.

Felnőtt házi orvosok

Kozármisleny városban területi ellátási kötelezettséggel 2 házi orvos dolgozik, mindkettő vállalkozó házi orvos. A házi orvosi tevékenység szakmai felügyeletét az ÁNTSZ felügyelő szak főorvosai látják el.

A házi orvosok személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújtanak az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából.

A házi orvos feladatkörébe tartozik a fentiekben leírtakon túl:

terhesgondozásban való közreműködés,
közegészségügyi-járványügyi feladatok ellátása,
egészségnevelésben és egészségügyi felvilágosításban való részvétel,
életkorhoz kötött szűrővizsgálatok.

Fogászat

Az egészségügyi alapellátás szerves része a fogászati ellátás is.

Kozármislenyben területi ellátási kötelezettséggel 2 fogorvos dolgozik, mindkettő vállalkozási formában látja el a feladatokat. A fogorvosi tevékenység szakmai felügyeletét az ÁNTSZ felügyelő szak főorvosai látják el.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

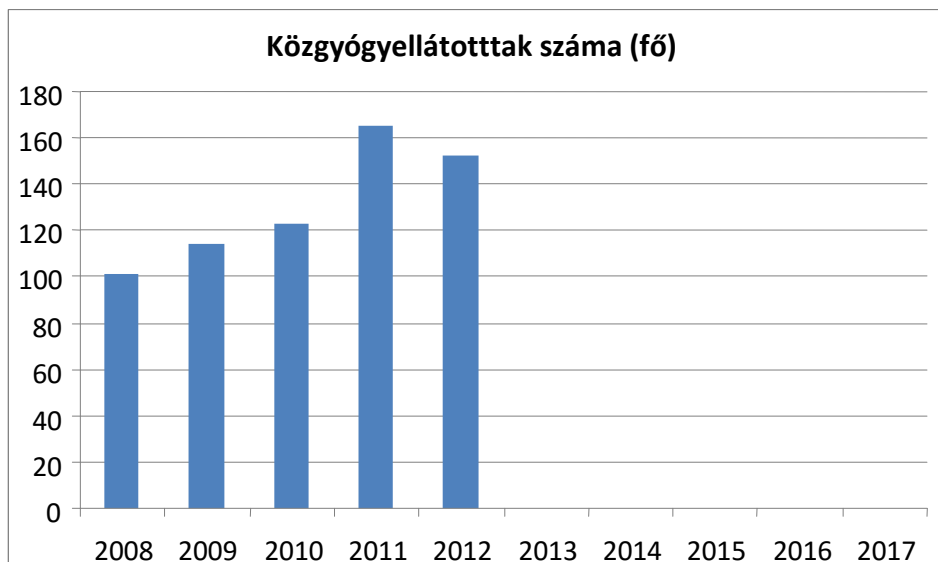
év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	2	2
2009	0	2	2
2010	0	2	2
2011	0	2	2
2012	0	2	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	101
2009	114
2010	123
2011	165
2012	152

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

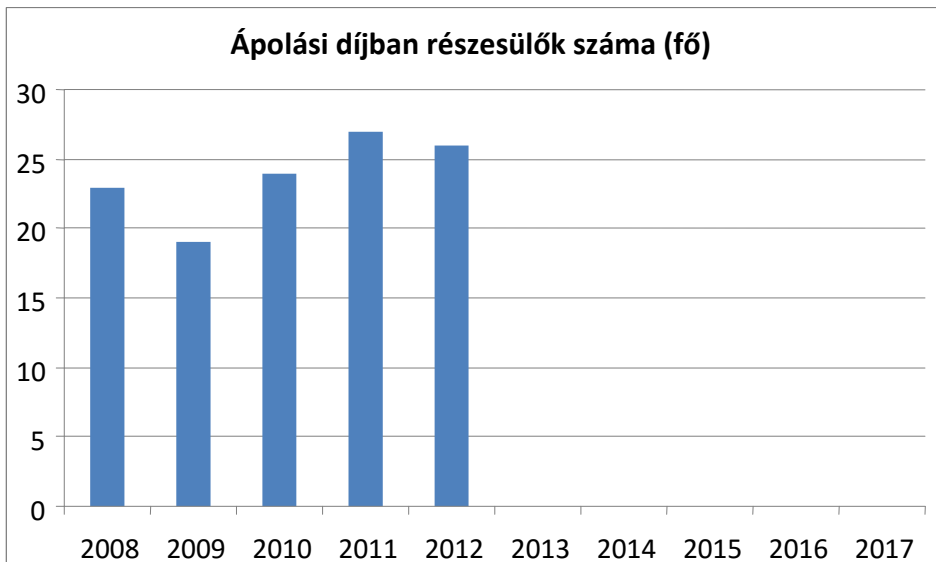
A közgyógyellátásban részesülők számában az évek folyamán folyamatos emelkedés figyelhető meg. 2012. évben a nyugdíjszerű ellátásoknak a megváltozása következtében sokan elestek ettől az ellátási formától, ami ezeknek a családoknak nagy nehézséget jelent a gyógyszerek megvásárlásakor.

2013. évtől kezdődően a törvényi változásoknak megfelelően az alanyi jogú és normatív közgyógyellátási igazolvány igénylési átkerült a járási hivatalokhoz.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	23
2009	19
2010	24
2011	27
2012	26

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díj alanyi jogon vagy méltányosságból igényelhető, az ápolat személy egészségi állapotától függően. A méltányosságból adható ápolási díj nem kötelező az önkormányzatok számára, a szociális törvény csak lehetőséget biztosít a szabályozásra. Kozármisleny Város Képviselő-testülete nem élt a törvény adta lehetőséggel, így méltányosságból nem igényelhető ápolási díj a településen. Az ápolási díjban részesülők alanyi jogon jogosultak az ellátásra.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Koragyermekkor kötelező szűrésekhez hozzáférés:

- Védőnői látogatások alkalmával a családok otthonában
- Tanácsadóban, 1 hónapos, 3 hónapos, 6 hónapos, 1 éves, 2 éves, 3 éves, 4 éves, 5 éves, 6 éves korban a védőnői szűrővizsgálatok alkalmával.

Iskolaegészségügy területén:

- 2. osztály, 4. osztály, 6. osztály, 8. osztály, 10. évfolyam, 12. évfolyam kötelező védőnői szűrése, ami kiterjed a szomatikus és mentális fejlettség vizsgálatára is.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz szintén a közeli nagyvárosban jut a lakosság.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Napjainkban nagyon sok szó esik az egészséges táplálkozásról, amit nem könnyű megvalósítani. Már az alapanyagok megválasztására nagy gondot fordítunk.

Törekednünk kell a következők betartására:

- Növelni kell a zöldségek és gyümölcsök fogyasztását
- Csökkenteni kell a só és cukor felhasználását
- Törekedni kell a teljes kiőrlésű kenyerek, péksütemények fogyasztására

- A tejtermékeknél az alacsony zsírtartalmú termékeket fogyasszunk
- Mozogjunk rendszeresen
- Naponta legalább ötször étkezzünk

Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés – amely gyakran a helyi szegény családból származó gyerekek táplálkozásának elsődleges forrása – fontos, hogy megfeleljen az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Az egészséges táplálkozást fokozatosan kell bevezetnünk, így a gyermeknek könnyebb lesz az átállás. Az Óvónők, a Pedagógusok illetve a Szülők segítségével közösen a közétkeztetéssel együtt kell megpróbálnunk, hogy a gyermekeink egészségesen nőjenek fel.

A piaci szereplők által biztosított étkeztetés (pl. iskolai büfé, menza) rendszeres ellenőrzése szükséges szakemberek bevonásával, hogy azok kínálata és az ételek minősége mennyiben felel meg az általuk ellátott korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Próbáljunk odafigyelni, amíg nem késő, hogy minél kevesebb túlsúlyos, allergiás, cukorbeteg stb. gyermek Kozármisleny intézményeiben a közétkeztetést ellátó szolgáltató, vállalkozó minden tekintetben próbál megfelelni az egészséges táplálkozás szempontjainak. A gyerekeknek nyújtott étkezésekben többször megjelenik a gyümölcs és a főzelékfélék .

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Kozármisleny Város Önkormányzata a testnevelést és a tömegsportot az oktatás-nevelés szerves részének tekinti. Fontos feladatának tartja a tömegsport, diáksport, utánpótlás-nevelés feltételeinek fejlesztését, egyesületek támogatását a rendelkezésre álló anyagi erőforrások figyelembe vételével. A sportolási, szabadidős tevékenység több ága megtalálható városunkban, amelyből mindenki egyéni képességének, kedvének megfelelően választhat.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális törvényben meghatározott alapellátási feladatok elvégzésére Kozármisleny Város Önkormányzata 2007. január 1. óta ellátási szerződést kötött a SZOCEG Nonprofit KFT- vel 20 éves időtartamra.

Házi segítségnyújtás: A hét öt munkanapján az egyedül élő, vagy házasságban, élettársi kapcsolatban élők, de egészségi állapotuk miatt mozgásukban korlátozott rászorultak otthoni gondozása, segítése. Gondozási tevékenységek: ebédeltetés, bevásárlás, gyógyszeríratás-, kiváltás, fürdetés, személyi higiéné biztosítása.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A szolgáltatás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló időskorú, valamint fogyatékos személyek részére nyújt segítséget. A házi gondozott lakásába felszerelt jeladó egy központi átjátszó antenna segítségével üzenetet küld a központi ügyeleti számítógépre és amennyiben szükséges, az ügyeletes gondozó azonnal intézkedni tud a nap bármely szakában.

Szociális étkeztetés: A hét öt munkanapján a rászorultak részére egyszeri meleg étel biztosítása lakóhelyükre szállítva.

Idősek klubja: A mozgásukban nem korlátozott idős embereknek lehetőségük van a társas kapcsolatok ápolására rendezvények, előadások, egészségnevelés alkalmával. A szolgáltatást a hét öt munkanapján lehet igénybe venni.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településünkön a SZOCEG Nonprofit KHT. magas szakmai színvonalon látja el a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokat. Az önkormányzathoz a hátrányos megkülönböztetés miatt panasz, beadvány nem érkezett.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Kozármisleny város Önkormányzat Képviselő-testülete az elmúlt három évben megszervezte és támogatta a 12-13 éves kislányok HPV oltásához való hozzájutását, mégpedig oly módon, hogy egy oltásnak a kifizetését magára vállalta az önkormányzat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Az önkormányzat segíti és támogatja a hátrányos helyzetű rétegek kulturális hátrányainak mérséklését, fontos feladatának tartja esélyegyenlőségük javítását a kulturális javakhoz történő hozzáférésben. Több ingyenes rendezvény van a városban, így azok számára is látogathatóak ezek a programok, akiknek egyébként gondot jelentene a belépőjegy megvásárlása.

A város polgárainak közművelődési, kulturális igényei kielégítése érdekében az Önkormányzat a Janikovszky Éva ÁMK keretén belül lévő Művelődési Házat működteti. Az ÁMK intézményegységét képezi továbbá a könyvtár. A Művelődési Ház igénybevétele a város lakossága számára egyformán hozzáférhető. Információ közvetítő tevékenységet végez, tartja a kapcsolatot helyi egyesületekkel, civil szervezetekkel, közreműködik városi ünnepek, programok, rendezvények lebonyolításában. Végzi képzőművészeti, népművészeti, iparművészeti kiállítások szervezését, lebonyolítását. Közösségi célú csoportok, egyesületek számára biztosít megfelelő működési teret.

Az önkormányzat támogatja az állampolgárok önszerveződő közösségeit, a helyi egyesületeket és civil szervezeteket. Ezen szervezetek az esélyegyenlőség megteremtése területén sok segítséget nyújthatnak, munkájuk megelőzheti a hátrányos helyzet kialakulását felvilágosító munkával, információk szolgáltatásával. Fontos feladatot látnak el az összetartó, hátrányos helyzetet megszüntető, szolidáris társadalom erősítése területén. Az általuk szervezett programokkal erősíthetik az összetartozást, segítséget tudnak nyújtani tagjaiknak életvezetési tanácsadással, ismeretterjesztéssel, a rászorultabbak részére szociális támogatási lehetőségek felkutatásával. Nélkülözhetetlen a velük való szoros együttműködés a lakosság megfelelő színvonalú ellátásának elősegítése érdekében.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A városi újság, Kozármislenyi Hírek kiadási költségeinek biztosításával, az újság eljut az állampolgárok, a vállalkozások, intézmények felé. A városi kábeltvé működési, üzemeltetési költségeinek biztosításával a városra vonatkozó főbb adatok, helyi önkormányzati jegyzőkönyvek, határozatok, rendeletek széles körű tájékoztatást biztosítanak.

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a településen lévő „szellemi tőkét” bevonja a város társadalmi életébe.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a város fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőség biztosításával, a Művelődési Ház működtetésével, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Kozármislenyre jellemzően elmondható, hogy a közösségi együttélés zökkenőmentes, nem beszélhetünk etnikai konfliktusról, nemzetiségek közötti problémáról.

A településen jellemzően három nemzetiség él (német, horvát, roma) és elsősorban a kulturális életben meghatározó a szerepük.

A nemzetiségek az évek során a város érdekeit figyelembe véve több alkalommal szervezik közösen programjaikat, építik és őrzik kapcsolataikat.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a városunkban működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kozármisleny városában a 2011. évi népszámlálás során a roma nemzetiségi önkormányzat adatai alapján 63 fő vallotta magát roma származásúnak a 125 fő cigány lakos közül. A városban Roma Nemzetiségi Önkormányzat megalakult, szorosan együttműködik a köznevelési intézménnyel, aktívan részt vesz a közfoglalkoztatásban, illetve közösségi programok szervezésében.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többször alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrófális. Az országos tapasztalatok városi jelenlétét a nemzetiségi önkormányzat is megerősíti. Tapasztalataink szerint körükben a rizikófaktorok közül a dohányzás, a magas vérnyomás, valamint táplálkozási problémák, és a prevenció hiánya egyértelműen az egészségi állapotot befolyásoló tényezőnek bizonyulnak. Tapasztalataink szerint a romák nagy része az ingyenes egészségügyi ellátást sokkal ritkábban veszik igénybe.

Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a pályázati tevékenységében, a tevékenységek finanszírozáshoz nyújt kiszámítható támogatást.

Az RNÖ és a városi Önkormányzat közös célja minden egyes programokkal, intézkedésekkel:

- A gyermekek tanulmányi eredményeinek javítása, készség és képességfejlesztés, korrepetálás, pótvizsgára való felkészítés.
- Roma identitás elmélyítése, példaértékű roma emberek bemutatásával.
- Szabadidős tevékenységek biztosítása, melyeken keresztül erősítjük szocializációs, verbális, manuális fejlődésüket.
- A halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok körében a bűncselekmények csökkentése.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken, elavult szakmával rendelkeznek, illetve alacsony iskolai végzettséggel.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése A motiválatlanság jellemzi őket, ami az adósságállomány folyamatos növekedését eredményezi.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,

- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a védelembe vétel,
 - b) a családbafohadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - e) a tartós nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,
- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltató, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni⁵. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)⁶

⁵ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

⁶ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standardjainak hiányosságai és a környezettanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

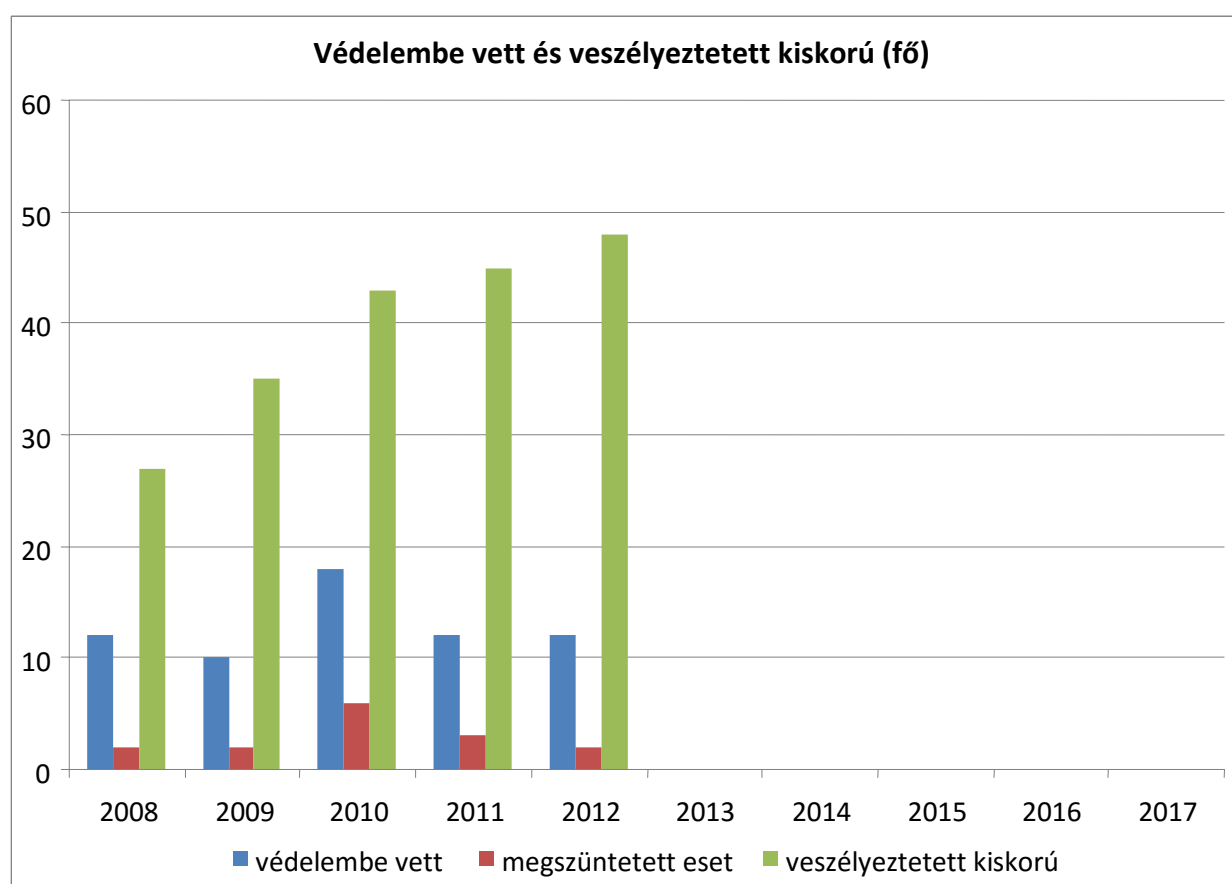
A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	12	2	27
2009	10	2	35
2010	18	6	43
2011	12	3	45
2012	12	2	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes

igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó.

Településünkön évről-évre növekszik a veszélyeztetett kiskorúak száma, és sajnos a védelembe vett gyerekek száma is stagnálást mutat. A védelembe vett gyerekekkel és családjukkal a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa rendszeresen kapcsolatot tart, számukra egyéni nevelési-gondozási tervet készít.

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel fogasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

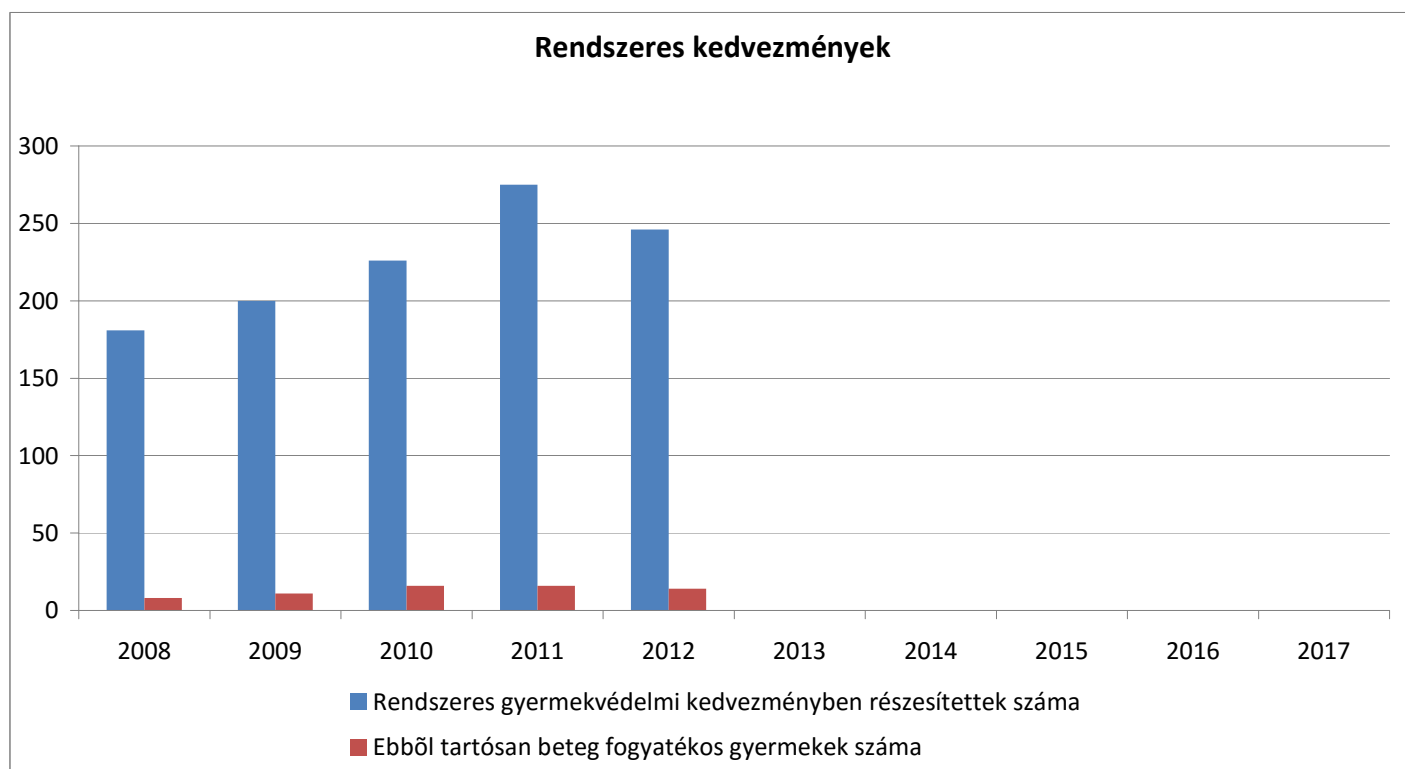
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	181	8	0	0	0
2009	200	11	0	0	0
2010	226	16	0	0	0
2011	275	16	0	0	0
2012	246	14	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen megfigyelhető a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számának folyamatos növekedése. Ez nagymértékben a szülők munkanélküliségének és az eladósodottságnak köszönhető. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számos kedvezményt vehetnek igénybe (ingyenes étkezés, ingyenes tankönyv, Erzsébet utalvány augusztus és november hónapban), amely könnyedséget jelent családjaik számára.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Kozármisleny Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a saját költségvetéséből a szülők helyzetének megkönnyítése érdekében minden évben beiskolázási támogatást nyújt az általános- és középiskolások számára a helyi rendeletben szabályozott felételek szerint.

2012. év folyamán 651 fő részesült ilyen jellegű támogatásban, összesen 2.689.000,-Ft értékben, amit az önkormányzat a költségvetéséből biztosított.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	na	na	na	146	0	33
2009	na	na	na	209	0	40
2010	55	116	71	232	0	46
2011	57	134	76	241	0	51
2012	53	148	88	269	0	55

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Ehhez csatlakozik az önkormányzati támogatás. A bölcsődében, óvodában, iskolában havonta átlagosan 858 gyerek étkezik. Étkezési kedvezményben 415 gyerek (az étkező gyerekek 48%-a) részesül. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt.

Az étkeztetést a közintézményekben (bölcsőde, óvoda , általános iskola) az önkormányzat szerződés alapján egy vállalkozóval látja el.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek

egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz

Kozármisleny város területén nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kozármisleny településen nincs szegregált lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezői halmozottan jelentkeznek.

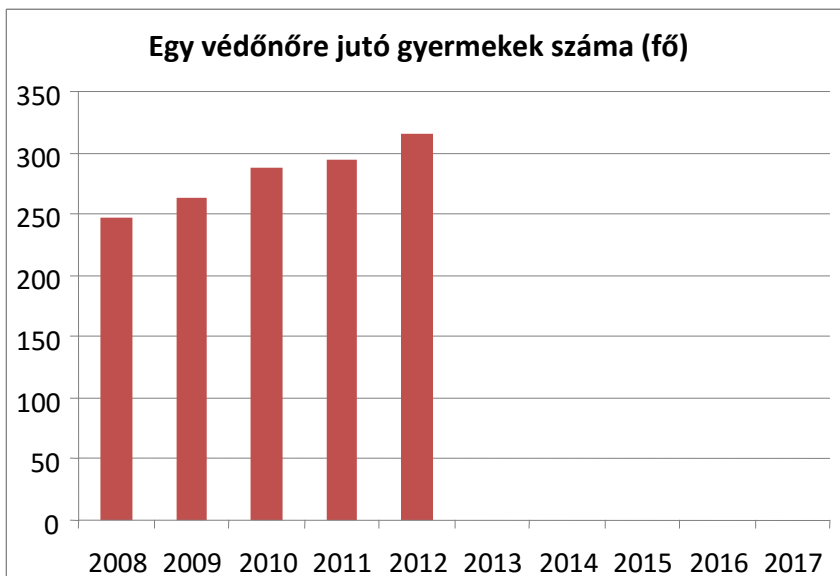
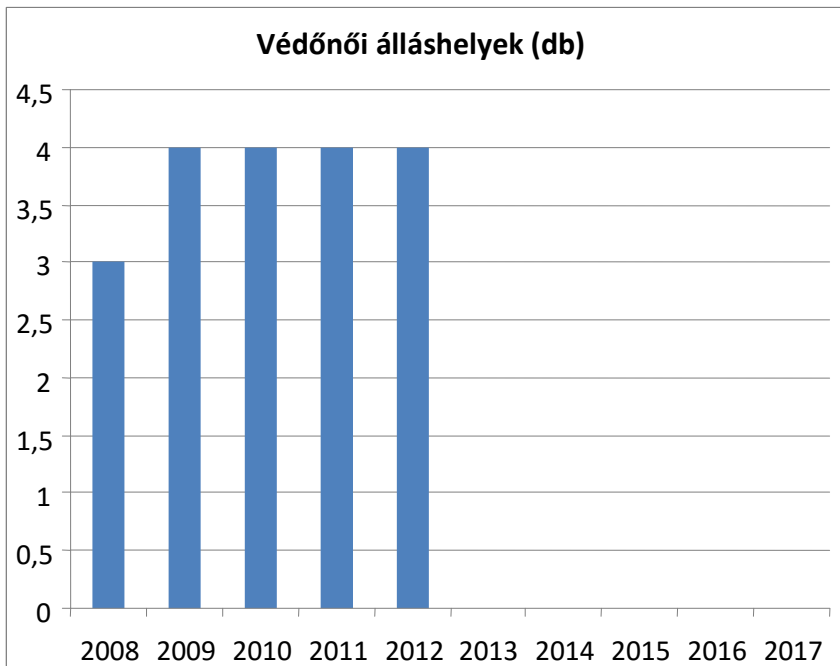
Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagyfejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni elltöbbek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	3	247
2009	4	263
2010	4	288
2011	4	294
2012	4	316

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Kozármisleny város területén 2009. év óta 4 védőnői körzet van, amely ellátására az önkormányzat kötött ellátási szerződést az OEP-pel. A védőnők közalkalmazottak, mindegyikük rendelkezik az előírt szakmai végzettséggel, képesítéssel. A Védőnői Hálózat keretein belül a 4 védőnő Kozármislenyen kívül másik négy településen is ellátja a feladatokat. A védőnők szakmai felügyeletét az ÁNTSZ illetékes vezető védőnője látja el.

A védőnő feladata:

- a nővédelem,
- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- az anyaságra való felkészülés segítése,
- a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel,
- a várandós anyák gondozása,
- 6 éves korig a gyermekek gondozása
- óvodai, iskolai feladatok,
- egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezése, szervezése,

A védőnők tevékenységük során kapcsolatot tartanak és együttműködnek:

- az egészségügyi alapellátás többi tagjával,

- közoktatási intézményekkel,
- gyermekjóléti, szociális, családsegítést végző intézményekkel

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	25926	9609	
2009	0	28114	11349	
2010	0	26794	11977	
2011	0	26137	12742	
2012	0	na	na	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A házi gyermekorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzésére, a betegség megelőzése és gyógyítása céljából.

A házi gyermekorvos feladatait a védőnő közreműködésével, valamint a szakasszisztens igénybevételével végzi. A szakmai felügyeletet az ÁNTSZ felügyelő szak főorvosai látják el.

Kozármisleny városban 2 házi gyermekorvos dolgozik, területi ellátási kötelezettséggel. Mindkét gyermekorvos vállalkozó. Rendelkeznek az előírt szakképesítéssel a 4/2000. (II.25.) EÜM rendelet 11. § (3) bekezdése szerinti szakorvosi képesítéssel.

A praxisok finanszírozása közvetlenül az Egészségbiztosítási Pénztáron keresztül történik.

Iskola-egészségügyi ellátás

Az óvoda és az általános iskola iskola- és ifjúság-egészségügyi orvosi ellátásra az önkormányzat az egyik vállalkozó házi gyermekorvossal kötött ellátási szerződést.

Az iskola-egészségügyi ellátásra vonatkozó szabályokat a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet részletezi.

A 3-18 éves korosztály, valamint a 18. év feletti középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátást jelent. Az iskola-egészségügy ellátás iskolaorvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll.

Az egészségügy ezen területe nem a leglátványosabb, de talán az egyik legfontosabb az ifjúság egészséges fejlődése szempontjából.

A jövő generációjának egészségesebb fejlődéséért:

- ellátják a nevelési-oktatási intézményekben bekövetkező baleseteket, sérüléseket, akut megbetegedéseket,
- Folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermekek, tanulók egészségügyi állapotát, végzik és ellenőrzik a kötelező védőoltásokhoz kapcsolódó feladatokat,
- részt vesznek a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelő munkájában
- a vizsgálatok során megítélik az iskolaérettséget, azaz a beiskolázáshoz szükséges testi-szellemi-lelki fejlettséget és elvégzik az iskolából kikerülő, illetve szakmát tanulni kívánó fiatalok pályaalakalmassági vizsgálatát.

- c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációról. Az óvodai ellátásban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik.

- d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	32	6	20
2009	1	36	6	30
2010	1	50	8	42
2011	1	51	9	42
2012	1	52	12	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettárrsal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

Kozármisleny városában 2008. óta működtet bölcsődét az önkormányzat és elmondható, hogy azóta maximális kihasználtsággal működik. Az engedélyezett férőhelyek száma kezdetben 20 fő volt, majd a minél nagyobb igény miatt ez 42 főre emelkedett. A 42 gyermek 3 bölcsődei csoportban kerül elhelyezésre. Az összes gyermeket fel tudják venni a bölcsődébe, helyhiány miatti elutasításra nem került sor. A bölcsődébe az 1997. évi XXXI. törvényben, valamint a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben meghatározott kritériumok szerint veszik fel a gyerekeket. Az intézményben a személyi és tárgyi feltételek is megfelelnek a törvényi előírásoknak. A bölcsődei ellátás a gyermek 2 éves korától vehető igénybe.

A gyermekek napközbeni ellátása ingyenes, az Önkormányzat átvállalja a gondozási személyi térítési díj fizetését, amely nagy segítséget jelent a családok számára.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	7	0
2010	7	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van.

Településünkön a családi napközi igénybe vételére nincs igény, mivel a gyermekek napközbeni ellátását az önkormányzat által működtetett bölcsőde és óvoda teljes mértékben ellátja. Ezenkívül a szülők még a közeli nagyvárosba hordják gyermekeiket bölcsődébe, illetve óvodába.

e) Gyermekvédelem

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekvédelem intézményrendszere gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátásokra osztható fel, melyből az önkormányzati törvény alapján a települési önkormányzatok feladatkörébe a gyermekjóléti alapellátások tartoznak.

Az alapellátások közül a Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a gyermekek napközbeni ellátása és a hatósági gyermekvédelmi munka megoldott a városban.

A többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal, ez minden évben az áprilisi vagy a májusi testületi ülés napirendje között szerepel.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben lévő családok a településen elsősorban a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársainak a segítségét vehetik igénybe. Ők a személyes találkozások során információkkal, szakmai tanácsokkal látják el a bajban lévőket, illetve segítenek a családoknak, hogy szakemberekhez kerüljenek a problémájuk megoldásában. Az ilyen jellegű szolgáltatások a közeli nagyvárosban érhetőek el, amelyet a családok többsége igénybe is vesz.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Kozármisleny Város Önkormányzata a testnevelést és a tömegsportot az oktatás-nevelés szerves részének tekinti. Fontos feladatának tartja a tömegsport, diáksport, utánpótlás-nevelés feltételeinek fejlesztését, egyesületek támogatását a rendelkezésre álló anyagi erőforrások figyelembe vételével. A sportolási, szabadidős tevékenység több ága megtalálható városunkban, melyből mindenki egyéni képességének, kedvének megfelelően választhat.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.

Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló [1997. évi XXXI. törvény 151. § \(1\) bekezdés g\) pontja](#) alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

A nyári gyermekétkeztetés biztosítására több éve lehetősége van az önkormányzatoknak, de az egyszeri melegétel biztosítására több esetben tartós élelmiszer, konzerv formájában került sor, amely nem garantálja a gyermekek szükségleteinek figyelembe vételét.

Kozármisleny Város Képviselő-testülete már évek óta részt vesz a szociális nyári gyermekétkeztetés megszervezésében, ami nagy segítséget jelent a rászoruló családoknak. Megfigyelhető tendencia, hogy településünkön is évről-évre növekszik a nyári gyermekétkeztetésben résztvevők száma.

A közétkeztetéssel kapcsolatban problémák jelentkeznek a helyi, gyakrabban a kiszervezett élelmiszerek esetében amikor nem mindig biztosított az életkor specifikus étrend. A fenntartó oldaláról gyenge, nem dokumentált, ill. nincs megfelelő kontroll minderre. Elemzési szempont lehet ezért az egy konyhai dolgozóra jutó gyermek létszáma, vagy a megfelelő tápértékkel bíró étkezés vagy a diétás étkeztetés biztosításának lehetősége annak figyelembe vételével, hogy a közétkeztetéssel kapcsolatban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése kimondja: a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Mindennek az elvárásnak nem mindenhol tudnak megfelelni.

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A törvény 146. § (4) bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, hetes bölcsődében, a családi napköziben, a családi gyermekfelügyelet során, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek,

tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az önkormányzat erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, nem érkezett ilyen irányú bejelentés, panasz, hogy hátrányos megkülönböztetés valósult volna meg.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A hátránykompenzáló szolgáltatások – Gyermekjóléti Szolgálat ügyelete az intézményben – nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik intézményközi megállapodások szerint. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és oktatása, akár magántanulóként, egyénre szabott tanrend keretében is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Az alábbiakban áttekintjük azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a közoktatásra vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőség biztosítását.

Fogalmak:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd-fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal

küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés." A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos

feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselő biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A Kozármislenyi Janikovszky Éva Általános Művelődési Központhoz tartozó bölcsőde, óvoda és általános iskolai fenntartója 2012. december 31. napjáig a Kozármisleny, Pécsudvard, Szemely, Birján, Lothárd, Szőkéd Közoktatási Intézményi Társulása volt. A társuláson belül csak Kozármislenyben működik közoktatási intézmény. 2013. évtől kezdődően a jogszabályi változásoknak megfelelően a társulásból kikerült az általános iskolai oktatás, az a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Pécsi Tankerülete irányítása alá került, működtetője az önkormányzat.

A társulás saját fenntartású intézménye látja el az alábbi feladatokat:

- bölcsőde
- óvodai nevelés
- korai fejlesztés és gondozás
- fejlesztő felkészítés
- logopédiai ellátás.

A Többcélú Kistérségi Társulással kötött együttműködési megállapodás alapján az Apáczai ÁMK látja el: Logopédiai ellátást, gyógytestnevelést, a gyógypedagógiai tanácsadást és korai fejlesztést, a sajátos nevelési igényű tanulók integrációs megsegítését.

A Többcélú Kistérségi Társulással kötött együrrműködési megállapodás alapján az Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Speciális Szakiskola és Kollégium látja el a nevelési tanácsadási szakszolgáltatást.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	283	8	234	1	229	0
2009	291	11	330	1	290	0
2010	287	11	330	1	330	0
2011	284	11	330	1	330	0
2012	302	11	330	1	330	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A településen egy óvoda működik, aminek a kihasználtsága maximális. Az óvodába jelentkezőket szinte teljes számban felveszik, helyhiány miatti elutasításra az elmúlt években nem került sor. Előfordul néhány esetben, hogy azok a szülők közül, akik a közeli nagyvárosba járnak dolgozni oda viszik gyermeküket óvodába. Viszont az ide betelepülők miatt évről-évre nő az óvodába járó gyermekek száma. Az óvodában integrált csoportok működnek, szegregáció nem figyelhető meg.

Az óvodában 11 vegyes életkorú óvodai csoport működik.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	72	84	81	79	27	343
Más településről bejáró gyermekek létszáma	15	13	10	20	4	62
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	8	13	19	14	5	59
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	0	2	2	6

tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Városunkban minden óvodás korú hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek óvodai ellátása biztosított.

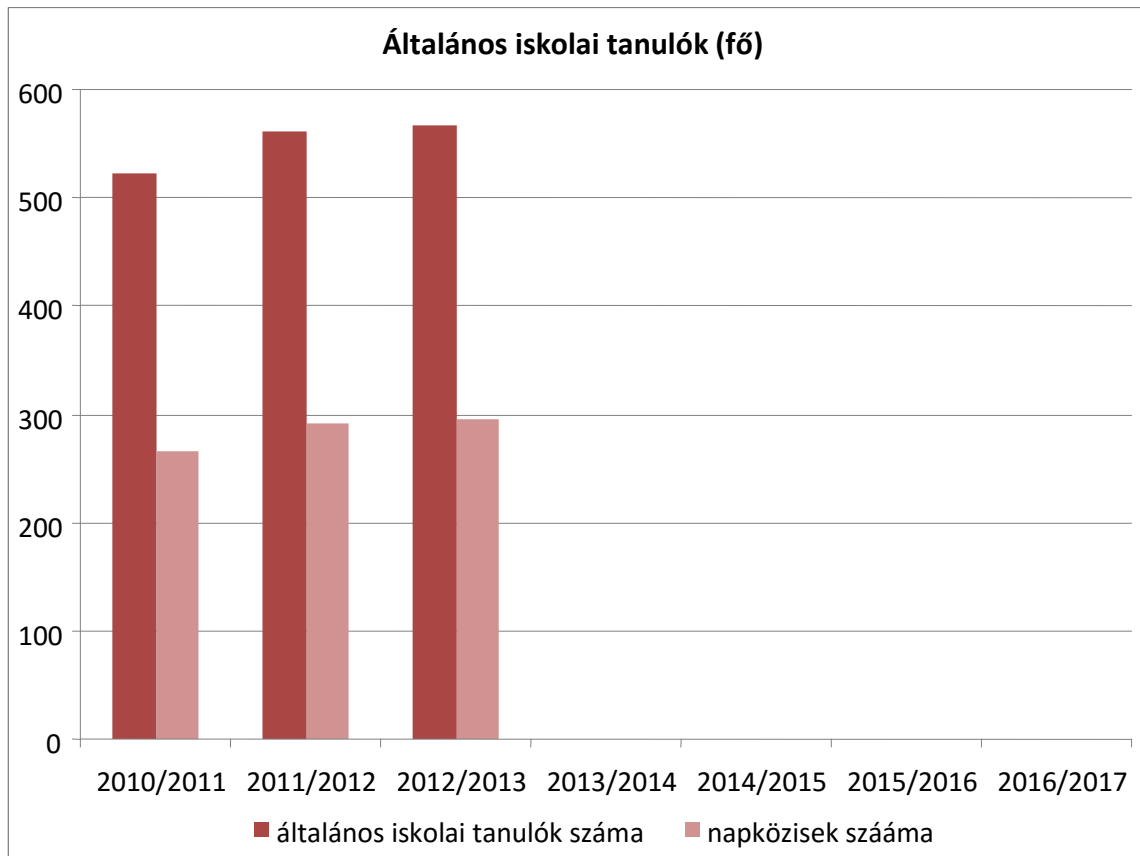
Minden rászoruló és kiemelt figyelmet igénylő gyermek számára biztosított az intézményben a részvétel, ahol a gyermekek megkapják a szükséges szakmai szolgáltatásokat, amely lehetővé teszi, hogy integrálódjanak a korosztályukba, ezáltal is biztosítva a jövőben azonos esélyeket számukra.

A társulás településeiről bejárók nagyrészt az iskolabusz szállítja, illetve a szülővel együtt tömegközlekedéssel járnak.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	286	236	522	265	50,8%
2011/2012	331	230	561	292	52,0%
2012/2013	319	247	566	295	52,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Kozármislenyi Janikovszky Éva Általános Művelődési Központhoz tartozó bölcsőde, óvoda és általános iskolai fenntartója 2012. december 31. napjáig a Kozármisleny, Pécsudvard, Szemely, Birján, Lothárd, Szőkéd Közoktatási Intézményi Társulása volt. A társuláson belül csak Kozármislenyben működik közoktatási intézmény. 2013. évtől kezdődően a jogszabályi változásoknak megfelelően a társulásból kikerült az általános iskolai oktatás, az a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Pécsi Tankerülete irányítása alá került, működtetője az önkormányzat.

Az általános iskolai tanulók száma az évek folyamán növekedő tendenciát mutat.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	11	11	22	0	0	0	1
2011/2012	12	10	22	0	0	0	1
2012/2013	12	11	23	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	41	100
2011/2012	51	100
2012/2013	54	100

Az elmúlt tanévekben a 8. évfolyamot eredményesen befejezők közül minden továbbtanuló gyereket felvettek az általuk megjelölt középfokú tanintézmény nappali tagozatára.

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2012-2013. tanév												
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma
1. évfolyam A osztály	30	30	3	6	20%	1	3%	1	3%	0	2	0
1. évfolyam B osztály	27	27	7	10	37%	1	4%	1	4%	0	2	0
1. évfolyam C osztály	24	24	5	6	25%	1	2%	4	16%	0	0	0
2. évfolyam A osztály	32	29	13	6	19%	1	3%	4	13%	0	0	0
2. évfolyam B osztály	30	30	8	9	30%	2	7%	2	7%	0	0	0
2. évfolyam C osztály	26	26	7	5	19%	1	4%	1	4%	0	0	0
3. évfolyam A osztály	29	28	6	2	7%	0	0%	1	3%	0	0	0
3. évfolyam B osztály	22	19	8	8	36%	0	0%	0	0%	0	0	0
3. évfolyam C osztály	24	24	5	2	8%	1	4%	1	4%	0	0	0
4. évfolyam A osztály	26	19	5	5	19%	0	0%	1	4%	0	0	0
4. évfolyam B osztály	24	18	9	7	29%	0	0%	2	8%	0	0	0
4. évfolyam C osztály	25	21	16	9	36%	3	12%	3	12%	1	0	0
5. évfolyam A osztály	29	16	8	6	21%	1	3%	1	3%	0	0	0
5. évfolyam B osztály	28	8	7	4	14%	0	0%	0	0%	0	0	0

5. évfolyam C osztály	28	19	14	9	32%	1	3%	1	3%	0	0	0
6. évfolyam A osztály	24	8	10	7	29%	2	8%	2	8%	0	0	0
6. évfolyam B osztály	26	5	5	5	19%	0	0%	1	4%	0	2	0
7. évfolyam A osztály	16	3	2	5	31%	0	0%	2	13%	0	0	0
7. évfolyam B osztály	18	2	4	5	28%	1	6%	0	0%	0	0	0
7. évfolyam C osztály	19	16	14	4	21%	0	0	0	0	0	2	0
8. évfolyam A osztály	17	0	7	4	24%	0	0%	2	12%	0	0	0
8. évfolyam B osztály	17	2	3	8	47%	1	6%	1	6%	0	0	1
Összesen:	541	374	174	144	26%	16	2%	31	5%	0	8	1

Az iskolában évfolyamonként 2 vagy 3 osztály található. Az alsó és felső tagozaton német nemzetiségi tanterv szerint is folyik oktatás, nevelés.

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	1172
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	156
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	na
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	139
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	15

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az általános iskolai oktatásban minden évfolyamon integrált oktatás folyik, szegregáció nem figyelhető meg. Azok a tanulók, akik számára speciális oktatás szükséges a közeli nagyvárosba járnak iskolába. A társulás településeire jellemző, hogy az iskolai ellátást csak bejáróként tudják igénybe venni, azonban iskolabusz szolgáltatás segíti a tanulók utaztatását.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	330	
Óvodai csoportok száma	11	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	23	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	23	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	11	0
Kisegítő személyzet	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodában a személyi – és tárgyi feltételek teljes mértékben megfelelnek a törvényi előírásoknak. Megfelelő létszámú óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel, a gyógypedagógust, illetve pszichológust a kistérségen keresztül biztosítják.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az önkormányzat fenntartásában működő óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédiai foglalkoztató és tornaterem is található az óvodában.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	6	0
Szaktanítást végző tanítók száma	14	0
Szaktanítást végző tanárok száma	26	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Gyermekvédelmi felelős	1	0
Iskolaorvos	1	0
Iskolapszichológus	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az iskola pedagógiai szolgáltatásai biztosítják, hogy a gyermekek ideális körülmények között tanulhassanak, fejlődhessenek. A tantestület elhivatott, megfelelő végzettségű pedagógusok tanítanak. Folyamatosak a szakmai továbbképzések, belső tanfolyamok, önképzések. Az önkormányzat és az iskola széleskörű pályázati tevékenységének köszönhetően az intézmény eszközellátottsága kiváló, az uniós elvárásoknak megfelelő. Az iskola rendelkezik interaktív táblákkal, tanulói laptopokkal, audiovizuális- és egyéb szemléltető eszközökkel.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Az intézményekben szegregáció nem figyelhető meg, hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítésről még nem érkezett panasz, vagy bejelentés az önkormányzathoz.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Kozármislenyben egy intézmény található.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik intézményközi megállapodások szerint. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és oktatás, akár magántanulóként, egyénre szabott tanrend keretében is.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A gyerekek körében egyre nagyobb problémát jelent a szabadidő értelmetlen eltöltése – csavargó gyerekek problémája (szünidő, iskola utáni szabadidő)	Szabadidős programok, táborok szervezése Kulturált, biztonságos színterek működtetése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1972	1998	na	na	70	86
2009	1755	2164	na	na	97	111
2010	2129	2143	na	na	113	107
2011	2118	2143	na	na	103	100
2012	na	na	na	na	na	na

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók.

Általánosságban elmondható, hogy a nők körében magasabb a munkanélküliek száma, ami azzal is magyarázható, hogy többnyire a szülést követően nem vagy csak nagyon nehezen tudnak visszatérni a munka világába, illetve egy válást követően, mint egyedülállók szintén nehezebben helyezkednek el.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Közármislenyben nem szerveznek foglalkoztatást segítő és képzési programokat. Az ilyen jellegű programokon a nők a megyeszékhelyen működő munkaügyi központ szervezésében tudnak részt venni.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az évek óta elhúzódó gazdasági válság következtében a térségben számos munkahely megszűnt, így a munkanélküliség, a munkanélküliek száma évről-évre növekedő tendenciát mutat. Az állásukat elvesztők nehéz helyzetbe kerültek, évek is eltelnek miután lehetőségük adódik visszatérni a munka világába. Ez a helyzet az alacsony iskolai végzettségűekre jobban kihat, az ő esélyeik szinte a nullával egyenlő az elhelyezkedést illetően.

Elmondható, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők szinte csak az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás keretében tudnak „elhelyezkedni”, munkához jutni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás számos területén megfigyelhető a nők helyzetére vonatkozóan a hátrányos megkülönböztetés. Sok munkáltató már a pályázó személyes elbeszélgetése során kitér a családi helyzetre, a gyerekek számára, ami nem elfogadható. A munkahelyeken számos alkalommal megfigyelhető az azonos munkáért járó eltérő bérezés, vagy a nők számára szűkösebb az előmeneteli lehetőség.

A településen nincs adat arra vonatkozóan, hogy panaszt tettek volna a hátrányos megkülönböztetés miatt.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	315	1	20	0	0	0	20
2009	346	1	30	0	1	7	37
2010	335	1	42	0	1	7	49
2011	306	1	42	0	0	0	42
2012	314	1	42	0	0	0	42

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

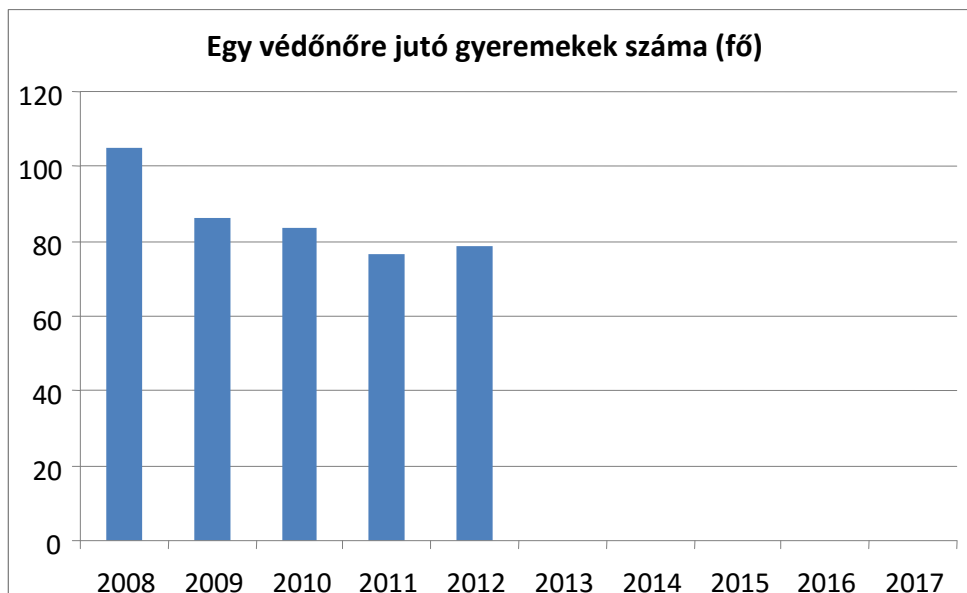
A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Városunkban a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek minden igényt kielégítenek, váró lista nincs. A bölcsődei ellátást az önkormányzat által működtetett bölcsődében a kisgyerekek 2 éves kortól vehetik igénybe, így a biztos munkahellyel és a munkahelyükre visszatérő anyukák számára biztosított a gyermekük felügyelete.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	3	315	105
2009	4	346	87
2010	4	335	84
2011	4	306	77
2012	4	314	79

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

Kozármisleny város területén 2009. év óta 4 védőnői körzet van, amely ellátására az önkormányzat kötött ellátási szerződést az OEP-pel. A védőnők közalkalmazottak, mindegyikük rendelkezik az előírt szakmai végzettséggel, képesítéssel. A Védőnői Hálózat keretein belül a 4 védőnő Kozármislenyen kívül másik négy településen is ellátja a feladatokat. A védőnők szakmai felügyeletét az ÁNTSZ illetékes vezető védőnője látja el.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. A rendőrségi riasztások és bírósági eljárások számszerű adatainak összegyűjtése mellett érdemes megnézni, hogy működik-e olyan szervezet, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak. (Ha működik ilyen a településen, az onnan kért számszerű adatokat össze kell vetni a rendőrségi feljelentések számával.) Ha az eredmények azt mutatják, hogy az erőszak megjelenik a településen, akkor javaslatokat kell tenni a nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal), de a megelőzésre tekintettel abban az esetben is szükséges hangsúlyt helyezni a tájékoztatásra, felvilágosító programokra, ha a nők elleni erőszakra vonatkozóan nem jelenik meg adat.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

Erre vonatkozó adatokkal nem rendelkezik önkormányzatunk. Sokszor a nők nem mernek segítséget kérni, illetve a rendőrséghez fordulni félve az újabb veréstől, megtorlástól, illetve a szegénytől is tartanak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Településünkön nincs anyaothton, családok átmeneti otthona. Fel kell mérni, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokra milyen mértékben van igény. Tájékoztatni kell a lakosságot a településünkhöz legközelebbi anyaothtonról, családok átmeneti otthonáról, azok elérhetőségéről, illetve kapacitásáról. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja.

A Családsegítő Szolgálat színvonalas munkáját pszichológus segíti. A részvétel ingyenes, előzetes bejelentkezés alapján történik. Tapasztalatuk szerint a pszichológiai szolgáltatás több órában is ki lenne használva, de az intézmény anyagi helyzete sajnos több órát nem tud finanszírozni. A nevelési tanácsadóban foglalkoztatott pszichológus nagyban hozzájárul a felmerülő problémák kezelésében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Kozármisleny településen számos civil egyesület működik, amelyeknek vezetőik döntő többsége nők. Ők a város kulturális életében tevékenyen részt vesznek, összefogásukkal és irányításukkal szervezik a város kulturális és társadalmi életét.

Az önkormányzat képviselő-testületében a polgármester és 8 képviselő közül 2 női képviselő van, illetve a bizottságok külsős tagjaiként még 3 nő tevékenykedik a település politikai életében.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A közparkok és a játszóterek alkotják a város zöldhálózatának központi elemeit. A Művelődési Ház szervezésében programokat, rendezvényeket kínálnak mindazoknak, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát, ehhez azonban megfelelő végzettség is szükséges.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Kozármisleny település népességének száma 1870 és 2009 között közel hétszeresére nőtt, a gyarapodás néhány évtizedet leszámítva folyamatosnak tekinthető.

Az 1990 után Kozármisleny migrációs céltelepüléssé vált, mely elsősorban a pécsi térségben megindult ún. lakóhelyi szuburbanizáció következménye, ennek köszönhetően jelentős számú beköltöző érkezik Pécsről, a megyeszékhelyről a településre. Elsősorban ennek köszönhető, hogy napjainkban megfigyelhető országos, és Baranya megyére is jellemző negatív tendenciákhoz képest Kozármisleny demográfiai mutatói igen előnyös képet mutatnak.

Az elmúlt húsz évben tapasztalható 74%-os népességnövekedést a vándorlási nyereség és a természetes szaporodás együttesen eredményezte.

A 2001-es népszámlálás adatai alapján Kozármisleny népességének korösszetétele az országos, illetve Baranya megyei értékekhez képest is kedvezőbben alakult. Az aktív korú (15-60) és a gyermekkorú (0-14) népesség aránya tér el a legkevésbé az országos átlagtól, az időskorúaké azonban több mint 4%-kal alacsonyabb annál.

Az öregedési index szintén kedvezően alakul, bár az utóbbi két évet tekintve a 60 év felettiek aránya jelentősen emelkedik.

A pécsi agglomeráció, és azon belül Kozármisleny is a megye, és Dél-Dunántúl gazdaságilag egyik legfejlettebb térségének számít. Az emberek megélhetése Pécs közelsége miatt, annak munkaerő felszívó hatása következtében biztosított, valamint a település saját intézményeiben, a helyben működő vállalkozásokban és a szolgáltatási ágazatban tud munkát biztosítani.

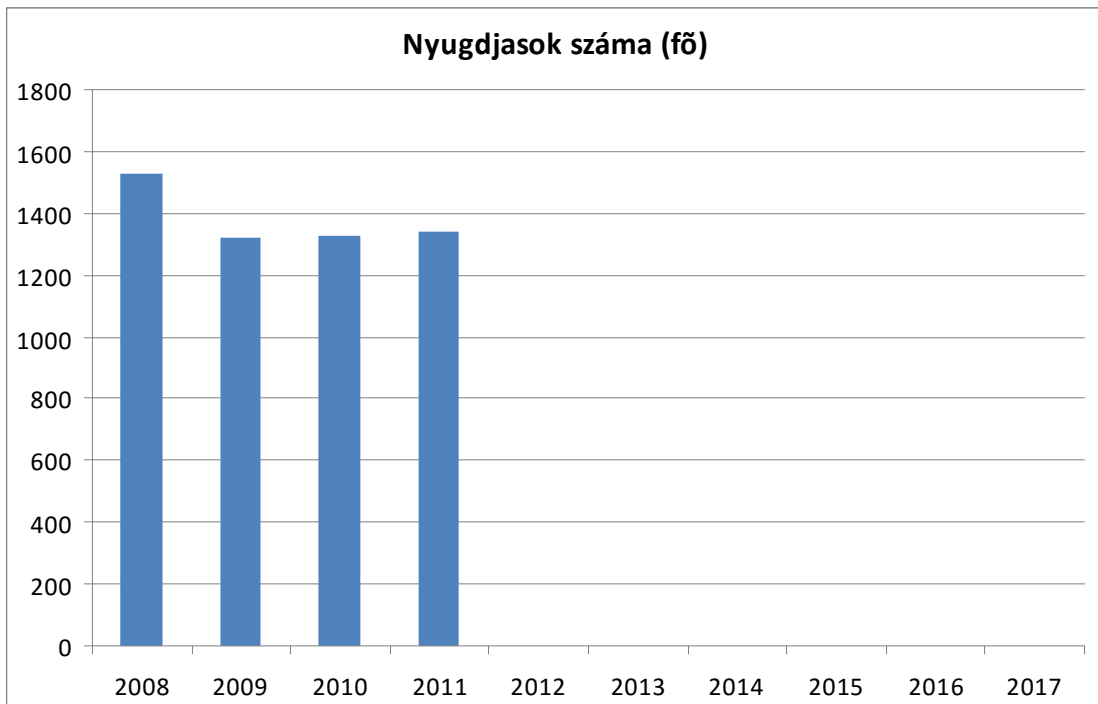
Ennek eredményeként az idős lakosság szempontjából is elmondható, hogy nyugdíjazásukig biztos munkahellyel rendelkeztek, és sokan közülük még ezt követően is megőrizték munkahelyüket, illetve új helyen tudtak munkát vállalni.

A stabil munkahelyeknek köszönhetően Kozármislenyben élő „szépkorúak” jelentős része nyugdíjjal rendelkezik, aminek következtében jónak mondható a gazdasági és szociális helyzetük. A településen jellemző a többgenerációs modell, ami a nyugdíjasok élethelyzetére, illetve szociális helyzetére is pozitív hatással bír, ugyanakkor a kialakult gazdasági helyzetre való tekintettel kényszerhelyzet is kialakult a lakásfenntartást és megélhetést illetően.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	641	884	1525
2009	562	756	1318
2010	575	750	1325
2011	588	750	1338
2012	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. Az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja a munkanélküliség problematikája.

Az idősek foglalkoztatottságára Önkormányzatunk nem rendelkezik releváns adatokkal.

b) tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Gyorsan fejlődő világunk sürgető igénye az élethosszig tartó tanulás. Az időskorúak esetében különösen hiányos az informatika és az idegen nyelv ismerete. De hasznos lehet az egészség, az aktivitás megőrzésével kapcsolatos tudnivalók megtanulása is képzett szakemberektől. Jelenleg kevés olyan képzés van, amely céltudatosan az idősebbek és idősek sajátos igényei szerint szerveződtek. A tanulás ennek a korosztálynak nem csak a társadalomban való részvétel szempontjából fontos és hasznos, de növeli az önbizalmat, csökkenti az elbizonytalanodás érzetét, javítja az önértékelést és az elfogadottságot.

A 45 éven felüliek munkavállalását nem segítik a foglalkoztatók, kivéve abban az esetben, ha igen jól képzett, a keresett feladathoz jól értő személy jelentkezik a munkára. Még ekkor is hátrány érheti, ha azonos végzettségű, de fiatalabb –ezért koránál fogva kevesebb tapasztalat birtokában lévő- álláskereső is megjelenik ugyanazon állásra.

Az 50 feletti, képzetlen, vagy igen szűk körű tapasztalattal rendelkező, munkanélkülivé vált személyek elhelyezkedése igen nehézkes.

Ez az a korcsoport, ahol még valószínűsíthető, hogy a család lakhatásának megoldása miatt hitelek vannak, a felnövekvő gyermekek még közép, vagy felsőfokú képzésben vesznek részt, így ezek havonta megjelenő, kötelező kiadásokat feltételeznek. Feltételezhető az is, hogy élnek a szülők, akik esetlegesen még tudnak segíteni a nyugdíjukból, vagy pont őket kell segíteni a korral együtt megjelenő egészségügyi problémáik miatt.

Ez a 45-62 éves korosztály még erőteljesen munkaképes, azonban a foglalkoztatók nem bíznak a teljesítőképességükben, tanulási képességükben, amivel a legújabb technológiákat el tudják sajátítani. Ez igen nagy hátrányt jelent azoknak, akik ebbe a korcsoportba tartoznak, és munkanélkülivé váltak.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, jóval nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a város minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Településünkön a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, az egyház szociális intézményt hozott létre és működtet.

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

Az időskorúak szociális ellátásának legfontosabb intézményét a SZOCEG Nonprofit KFT. működteti, aki az önkormányzattal kötött 20 évre ellátási szerződést a szociális törvényben meghatározott szociális alapfeladatok ellátására. Ezáltal a nyugdíjasok számára biztosított a településen a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a szociális étkeztetés és az idősek klubja.

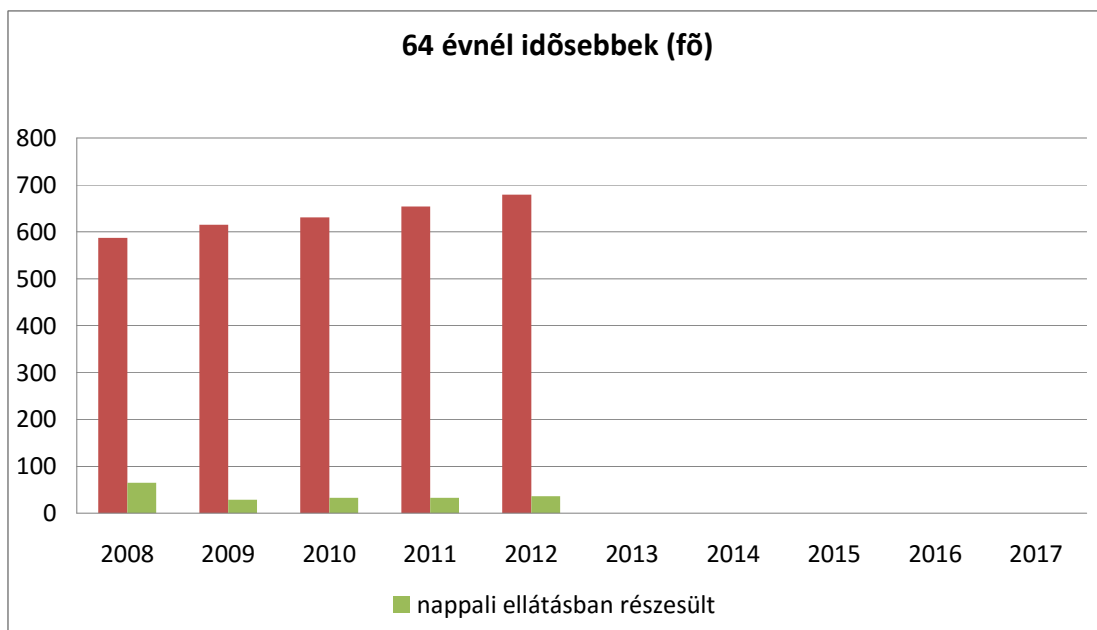
A településen 2005. év óta kistérségi keretek közt működik a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, ahol is 1 főállású családsegítő folyamatosan látogatja azon családokat, akik segítséget igényelnek mindennapi életük, illetve szociális helyzetük megoldása terén. A családgondozó naprakész információval rendelkezik ezen családok helyzetéről, és együttműködik a Polgármesteri Hivatal szociális ügyintézőjével.

Kozármisleny frekventált helyén az önkormányzattól kapott (szép, részben erdővel borított kb. 5 hektáros) területen található az Idős Korúak Gondozó Otthona, az otthont fenntartó Assisi Szent Ferenc Betegápoló rend kolostorával és a nővérek templomával együtt.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma		nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő		fő	%
2008	587		65	11%
2009	615		29	5%
2010	631		33	5%
2011	654		33	5%
2012	679		36	5%

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	3
2009	3
2010	2
2011	2
2012	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kozármisleny városában szinte elenyésző ebben a támogatási formában részesülők száma, ami azzal magyarázható hogy a 62. év feletti lakosok többnyire rendelkeznek nyugdíjjal, illetve valamilyen nyugdíjszerű ellátással.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település időskorú lakossága 1995-ben határozta el, hogy közösséggé formálódik. A kezdő létszám 30 fő volt, majd az évről-évre gyarapodó érdeklődők 1999-ben egyesületté alakultak Kozármislenyi Nyugdíjasok Egymásért Egyesület néven. Éves munkaterv alapján dolgoznak, ebben szerepelnek egészségügyi előadások, kirándulások és kulturális programok.

Az egyesület szoros kapcsolatot ápol a Baranya Megyei Nyugdíjasok Képviselőtársaságának tiszteletbeli elnök asszonyával, akitől is napra kész információkat kapnak a Magyarországon élő idősek helyzetéről, a nyugdíjak és a segélyezési rendszer alakulásáról.

Aktívan részt vesznek a város rendezvényein, kulturális programjain, valamint a fiatalokból álló civil szerveződésekkel kölcsönösen segítik egymást.

Rendszeresen a látogatások és fellépések a Baranya megyében működő kluboknál, illetve megyei felkérésre Baranya, Bács-Kiskun, Somogy, Tolna megyék regionális kulturális központjává váltak.

Önként vállalt feladat, program megnevezése	Feladatellátási forma és az ellátást nyújtó megnevezése	Igénybevevők száma
Népfőiskola téli-tavaszi előadássorozata	Nyugdíjas egyesület	120
Téli népszokások – előadás	Nyugdíjas egyesület Idősek klubja	135
Március 15-i ünnepség	Nyugdíjas Egyesület Idősek klubja	115
Elsősegénynyújtás- előadás	Nyugdíjas Egyesület Idősek klubja	89
Költészet Napja	Regionális összejövétel	250
Megyehatáron túli Fesztivál	Regionális összejövétel	300
Az 56-os eseményekre való emlékezés	Nyugdíjas Egyesület Idősek klubja	110
Adventi gyertyagyújtás	Nyugdíjas Egyesület Idősek klubja	110

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes használni és kihasználni az informatika által kínált lehetőségeket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Településünkön tevékenykedik a Kozármislenyi Nyugdíjasok Egymásért Egyesülete, akik teljes mértékben kiszolgálják az itt élő „szépkorúak” igényeit. Egész évre kiterjedő munkatervvel rendelkeznek, amelynek palettája igen színes képet mutat. A színházlátogatásoktól kezdve, a közös kirándulásokig, kulturális programokig, előadások megszervezéséig, társadalmi munka végzéséig minden megtalálható a tevékenységi körükben.

A Szent Erzsébet Alapellátási Központ keretében működik az idősek számára a nappali idősek klubja, ahová szintén színes programokkal várják az időseket. Számukra itt szintén kulturális programokat, valamint egészségügyi, prevenció előadásokat is szerveznek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya, illetve felmerül a nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérültek a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékosokban szenvedők aránya.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

- a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	118	na
2009	105	na
2010	100	na
2011	Na	na
2012	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékosok körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2001. évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, mely 9%.

Az Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület lakóotthont tart fenn Kozármisleny városában 11 fő autista és más fogyatékosággal élő felnőttek számára. A lakóotthon keretein belül intézményen belüli szociális foglalkoztatásban(munka-rehabilitációs) foglalkoztatást végzünk 8 fő ellátottal, amely ajándéktárgy készítés és zöldterület gondozás.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Tapasztalataink alapján, sajnálatos módon fogyatékkal élő személyeket a nyílt munkaerő piacon elhelyezni nem lehet., azonban konkrét esettel, erre vonatkozó információval, adattal önkormányzatunk nem rendelkezik.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	11
2009	0	0	11
2010	0	0	11
2011	0	3	11
2012	0	3	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Fogyatékkal élő személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmény az Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület fenntartásában lévő „Fészek” Lakóotthon. Emellett az egyesület minden évben hagyományosan megrendezi az ún. „Fogadj el!” napot, amely mint városi rendezvény lehetőséget nyújt a város lakóinak és a városban élő sérült embereknek, hogy a programsorozat keretében együtt tevékenykedjenek és szórakozhassanak miközben felhívhatják a figyelmet a sérült emberek mindennapjainak nehézségeire. Városunkban nem működik támogató szolgálat, amely a fogyatékkal élőknek nyújt segítséget a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások valamint az egészségügyi szolgáltatások elérésében, segíti az önálló életvitelt. Támogató szolgálat működése jelentős segítséget jelentene a városban lakó fogyatékkal élő személyek önálló életvitelének, érdekérvényesítésének támogatásában.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, pontos nyilvántartott adattal önkormányzatunk nem rendelkezik.

Az Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület ellátási körébe tartozó fogyatékkal élő személyek fogyatékosági támogatást, rokkantsági támogatást, valamint közgyógyellátást, illetve a nekik járó közlekedési kedvezményt veszik igénybe, ezeken felül egyéb ellátást kedvezményt nem kapnak.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek (Polgármesteri Hivatal, Művelődési Ház. Általános Iskola) akadálymentesítettsége biztosított.

- b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés, a szolgáltató épületek akadálymentesítettsége a városban biztosított (pl.: Posta, Sportcsarnok, Művelődési Ház stb.)

- c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Munkahelyek akadálymentesítettsége, közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége részben megoldott (pl.: Fészek lakóotthon akadálymentes, a Diabelli Alapítvány által működtetett Zeneiskola akadálymentes, a kialakított kerékpár út megfelel a kerekes-székes közlekedésre...)

- d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

- e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Az Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület olyan szolgáltatást is biztosít lakóotthonában, mellyel fogyatékkal élő családokat segít oly módon, hogy szükség esetén gyermekük alkalmankénti ellátását, néhány napos felügyeletét biztosítja, továbbá szabadidős tevékenységet szervez számukra.

- f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A helyi önkormányzat megalakulása óta rendszeresen támogatja egyesületet, és a fogyatékkal élők számára szervezett programokat, valamint a rendezvényekhez anyagi és erkölcsi támogatást ad.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.</p>	<p>A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.</p>
<p>Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.</p>	<p>Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.</p>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön több civil szervezet is működik, akik az esélyegyenlőségi programban szereplő célcsoportok számára is nyújtanak segítséget.

- Kozármislenyi Református Templom Építési Alapítvány
 - heti rendszerességgel baba-mama klubot tartanak a kisgyermekes anyukák számára
 - nyári szünidő idejére gyermekfoglalkozásokat, tudományos előadásokat szerveznek
- Kozármislenyi Nyugdíjasok Egymásrta Egyesülete
 - egész évben a településen élő „szépkorúak” számára szervez programokat
 - az időskorúak érdekvédelmi szervezete
- Élet-Esély Autistákat Segítő Egyesület
 - lakóotthon az autista és más fogyatékossgal élő fiatalok részére
 - alkotótábor szervezése
 - Kozármisleny kulturális életében való aktív részvétel
- Bújj, bújj zöld ág Gyermekhívogató Egyesület
 - játszoházak, nyári alkotótábor szervezése
 - város kulturális életében való aktív részvétel

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Kozármisleny Város Önkormányzata és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat (RNÖ), a Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Horvát Nemzetiségi Önkormányzat együttműködését megállapodás szabályozza. Az együttműködés pénzügyekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátására, rendezvények lebonyolítására is kiterjed. Biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a városban elérhető közszolgáltatásokhoz az egyenlő esélyű hozzáférést, valamint támogatja a szellemi és tárgyi örökségük védelmét. Az önkormányzat a nemzetiségi önkormányzatok munkáját a törvényi előírásoknak megfelelően segíti, bevonja a véleménynyilvánításba, a települést érintő ügyek döntés előkészítésébe. Kozármislenyben számos civil szervezet tevékenykedik aktívan. Az önkormányzat pályázat útján évi támogatásban részesíti azok működését. Az önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolata jó, ez meg nyilvánul a közös rendezvényekben, a pályázatok megvalósításában.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Kozármisleny település 2007. január 1. napi kezdő hatállyal szerződést kötött a Pécsi Kistérségi Intézményfenntartó Társulás létrehozásáról a szociális és gyermekjóléti feladatok közös ellátására. A társulás keretében a Társult önkormányzatok a meghatározott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási ellátási formákat közösen szervezzék meg annak érdekében, hogy a társult települések minden lakója számára lehetőség nyíljon a legkorszerűbb szociális, gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Ennek értelmében Kozármislenyben a családsegítést, valamint a gyermekjóléti szolgáltatást látták el társulás keretén belül.

A Pécsi Kistérségi Intézményfenntartó Társulás Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 87. §-a rendelkezéseinek értelmében felülvizsgálta a Társulási Megállapodást és 2013. július 1-i hatállyal létrehozta Pécs és Környéke Szociális és Gyermekjóléti Társulását, amelynek Kozármisleny továbbra is tagja maradt. A település a családsegítést és gyermekjóléti feladatokat továbbra is a társulás keretein belül oldja meg az Esztergár Lajos Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ intézményén keresztül.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Kozármisleny Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata a roma lakosság esélyegyenlőségének biztosítása érdekében együttműködik a számukra szolgáltatást nyújtó intézményekkel, szervezetekkel, családsegítő szolgálattal, védőnői hálózattal, helyi civilszervezetekkel.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek többsége részt vesz a közfeladatok ellátásában. A civil szervezetek céljai, feladatai között szerepel a város lakosságát érintően az esélyegyenlőség megteremtése, az egyenlő hozzáférés az általuk szervezett programokhoz, valamint adományokkal segítik a rászorulókat.

g) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. Az adatgyűjtés kiterjedt az önkormányzaton kívül az intézményekre, társintézményekre, közoktatási intézményekre, szervekre. Az összegyűjtött adatok elemzésekor megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítását segítő megoldások. Az adatgyűjtés kiterjedt Kozármisleny város közigazgatási területén a kistérségi és helyi dokumentumokra. A Program átfogó képet ad a városban élő célcsoportok hétköznapi életéről, lehetőségeiről, jövőjéről. Az elkészült dokumentumtervezet a helyben szokásos módon, Kozármisleny város honlapján (www.kozarmisleny.hu) került közzétételre, azzal a céllal, hogy a lakosság megismerje és véleményét elmondja.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Képviselő-testület által elfogadott Esélyegyenlőségi Programot Kozármisleny város honlapján elérhetővé tesszük a megvalósításában résztvevő szervezetek és a lakosság számára. A monitoring a társszervezetek vezetői, a célcsoportok képviselői, a civil szervezetek képviselői, és a Polgármesteri Hivatal munkatársai bevonásával történik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - alacsony iskolázottság - magas munkanélküliség, illetve a munkanélküliség növekedése - rossz lakhatási körülmények - szemléletváltás - motivátlanság - egészségi állapot rosszabb az átlagnál - adósságcsapda 	<ul style="list-style-type: none"> - munkahelyteremtés - helyben lévő képzések szervezése - felvilágosítás - START munkaprogram megszervezése - Közfoglalkoztatás bővítése - Családok lakáskörülményeinek javítása - Egyházközség bevonása
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - szabadidő értelmetlen eltöltése – csavargó gyerekek - 3 H-s gyermekek lemorzsolódása - nyári szünetben programok szervezése - nőtt a mélyszegénységben élő gyerekes családok száma - alkohol, droghelmények - testi, lelki, érzelmi elhanyagoltság 	<ul style="list-style-type: none"> - családi napközi szervezése - felzárkóztató programok - szabadidő hasznos eltöltésére programok szervezése, táboroztatás - egyedülálló szülők segítése - helyi ifjúsági politika (rövid-, hosszú távú cselekvési tervek) - családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat megerősítése - civil szervezetek bevonása - prevenció (DADA program, Anonim csoportok meghívása)
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - elmagányosodás, „feleslegessé válás” problémája - egészségügyi, mentális, szociális problémák - közösségi élet hiánya - tevékeny idős kor hiánya - önellátási gondok - szociális otthonok zsúfoltsága, várakozási lista 	<ul style="list-style-type: none"> - idősek napközije - nyugdíjasházak létesítése - jelzőrendszer kiépítése - időseket bevonni a közösségi életbe - kulturális tevékenység szervezése - szűrővizsgálatok szervezése
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - alacsony iskolázottság - elavult szakképzettség - munkanélküliség - részmunkaidős munkahelyek hiánya - GYES, GYED lejártá után elhelyezkedési nehézségek - Bérézésben különbségek - Egyedüli családfenntartó – létfenntartási gondok 	<ul style="list-style-type: none"> - munkahelyteremtés - képzések szervezése - részmunkaidő, távmunka - bölcsődei, óvodai férőhelyek biztosítása - rugalmasság a munkáltató részéről - egyenlő bánásmód erősítése, népszerűsítése
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - közlekedési problémák miatti bezártság - akadálymentesítés hiánya - munkalehetőség hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> - akadálymentesítés - pályázati forrásból célzott támogatás - foglalkoztatásuk elősegítése,

	<ul style="list-style-type: none"> - kevés a speciális iskolai férőhely - kirekesztődés, elszigetelődés - bentlakásos intézmények hiánya - információhiány - társadalom részéről való elfogadás 	<p>támogatása</p> <ul style="list-style-type: none"> - szemlélet megváltoztatása - szakemberek képzése - napközbeni ellátásuk megoldása - érdekvédelem, egyesületek erősítése - fórumok szervezése, lehetőség a bemutatkozásra - intézmények, férőhelyek növelése
--	--	---

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák (és nem romák) nem élnek mélyszegénységben, munkaerőpiaci integrációjuk sikeres.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne küzdjenek mindennapi megélhetési problémákkal, alapvető szükségleteik kielégítettek legyenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek biztonságát, veszélyeztetettségük megelőzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségmegőrző programjaira, aktív programokkal csökkentjük az elmagányosodás folyamatát.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot, a társadalmi beilleszkedésük segítségét, elismerését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők egyenlő bánásmódjára, akadálymentes, biztonságos, állapotuknak megfelelő intézmények létrehozásával.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Mélyszegénységben élők és romák képzésének és foglalkoztatásának javítása	Magas az alacsony iskolai végzettségűek aránya, és ez gátja a munkavállalásnak	Növelni a foglalkoztathatók számát, munkaerő piacon való helyt állás.	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia (NTFS) Nemzeti Reform Program A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény	Mélyszegénységben élők és romák képzésének és foglalkoztatásának javítása, képzések szervezése	polgármester	2014.12.31.	30 fő megszerzi az általános iskolai bizonyítványt	Pályázati forrás (TÁMOP) Helyi szakemberek bevonása	munkaerő-piacon való elhelyezkedés esélye
2	Mélyszegénységben élők és romák részére háztartásvezetési, családfenntartási tanácsadások, előadások szervezése	A szociális ellátásokat és a Családsegítő Szolgálat szolgáltatásait igénybe vevők köre, az anyagi jellegű problémák miatt jelentősen megnőtt az elmúlt években. A családoknál az eladósodás, az adósságcsapda jelentkezett.	A célcsoport önfenntartó, problémamegoldó képességének erősítése	1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról	A célcsoport részére háztartásvezetési előadások, tanácsadások szervezése	polgármester	2014.12.31.	5 %-kal csökken a szociális ellátást igénybe vevők száma	Pályázati forrás, helyi szociális szakemberek bevonása	önfenntartó képesség
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Étkezési támogatások, nyári táborok szervezése	Megnőtt a mélyszegénységben élő gyermekes	A gyermekekézés megelőzése, a gyermekek	A gyermekek védelméről és a gyámügyi	Célcsoport számára étkezés, nyári táborok	polgármester	2014.12.31.	Az összes rászoruló gyermek számára az étkezés biztosítása	Pályázati források helyi szakemberek	Fokozott odafigyeléssel

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		családok száma	szabadidejének hasznos eltöltése	igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény "Legyen jobb a gyerekeknek!" Nemzeti Stratégia	megszervezése				és civil szervezetek bevonása	
2	A gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése	Megnőtt a működési zavarokkal küzdő családok száma, egyre több a veszélyeztetett kiskorú és a deviáns gyermekek száma	Csökkenjen a gyermekvédelmi ellátásba kerülő gyermekek száma	A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény " Legyen jobb a gyerekeknek!" Nemzeti Stratégia	Egyéni és családterápiák, tájékoztatás, közös megoldáskeresés	polgármester, szociális ügyintéző	2014.12.31.	A veszélyeztetettség csökken 10 %-kal	Pályázati forrás, helyi szociális szakemberek bevonása	Közösséghez való alkalmazkodás, problémamegoldó képesség kialakítása, Gyermejjóléti Szolgálat családlátogatása
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Anya újra dolgozik	Anyák visszatérésének nehézségei a munka világába, a nők munkanélkülisége	A nők munkába állásának segítése, elhelyezkedés 20 %-os növekedése	A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény Nemzeti Foglalkoztatási Paktum	Munkaerő-piaci felmérés, partnerség kiépítése a helyi munkáltatók körében	polgármester	2014.12.31.	20 fő kisgyermekes anya foglalkoztatása legalább részmunkaidőben	Munkaerő-piaci Alap, pályázati források, Munkaügyi Központ szakemberei	Foglalkoztatók támogatása
2	Segítő programok a nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések szervezése	Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák számára. Elavult iskolai végzettséggel rendelkeznek, ezért nem tudnak elhelyezkedni.	Nők munkába állásának segítése	A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény	Képzések, programok szervezése	Polgármester, jegyző	2014.12.31.	Nők elhelyezkedésének növelése	Pályázati források	A munka és a családi élet összehangolásának segítése
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Egészségben eltöltött évek számának növelése	A 64 év feletti lakosság száma az elmúlt években jelentősen	Szűrővizsgálatokon való nagyobb részvételre való	1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és	Egészségben eltöltött évek számának növelése	polgármester	2014.12.31.	Felvilágosítás szervezése az egészséges	Pályázati források, szociális	Érdeklődés felkeltése folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		növekedett	törekvés	szociális ellátásokról				életmódról az idős korban, szűrővizsgálatokon való nagyobb részvétel	szakemberek bevonása	kapcsolattartással
2	Idősek számára aktivitást megőrző programok szervezése	Elmagányosodás, "feleslegessé válás" érzésének elkerülése	Az egyedülálló, idős emberek programokban történő bevonása, a hovatartozás érzésének erősítése	Idősügyi Konceptió	Programok, előadások szervezése	polgármester	2014.12.31.	Az idős emberek bevonása a közösségi életbe	Pályázati források, szociális és kulturális szakemberek bevonása	Időskori prevenció szemléletének erősítése
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Intézmények akadálymentesítése	Az intézmények többségében akadálymentesítésének a hiánya figyelhető meg	Az akadálymentes közlekedés biztosítása	1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról	tervezés, kivitelezés	polgármester	2015.12.31.	Tervek az akadálymentesítésről és pályázatok benyújtása	pályázati források, önkormányzati forrás	Zökkenőmentes közlekedés
2	Fogyatékkal élők, szülők, családtagok részére programok, képzések szervezése	Fogyatékkal élők, vagy gyermeket nevelő szülők, ápoló családtagok kapcsolatépítési lehetőségének hiánya	Érdekképviselőjük erősítése, a célcsoport részére közösségi programok szervezése, integrálás	1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról	Programok, előadások szervezése	polgármester	2014.12.31.	statisztikák, adatbázis	pályázati forrás, helyi szakemberek bevonása	Társadalmi integráció

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

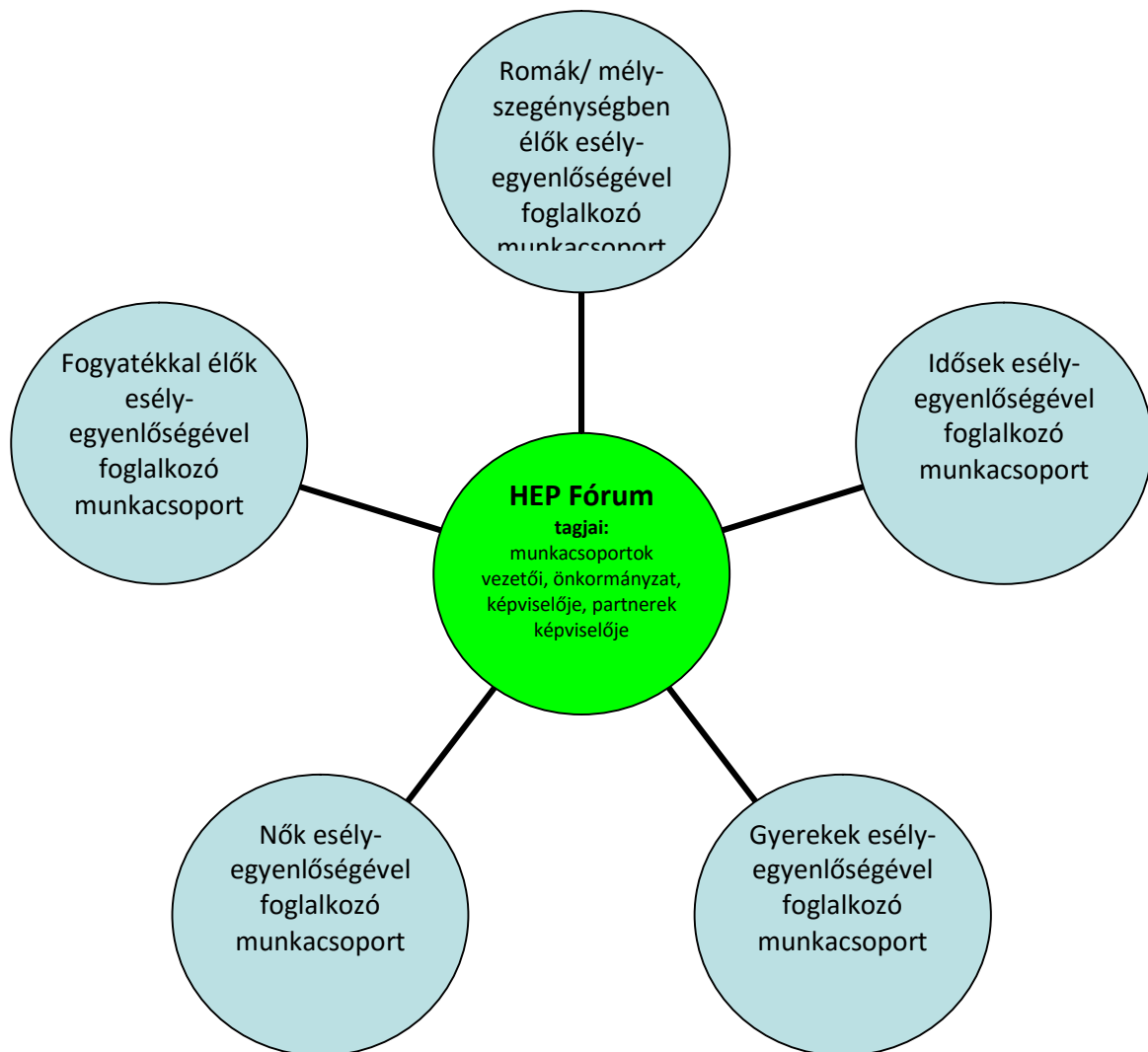
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is,

a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kozármisleny város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kozármisleny város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

--

Kozármisleny, 2013. július 10.

Aláírás

A Kozármislenyi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

--

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

--

HEP elkészítési jegyzék⁷

NÉV ⁸	HEP részei ⁹										Aláírás ¹⁰
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Roma Nemzetiségi Önkormányzat	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
JÉÁMK Óvoda	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Esztergár Lajos Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szent Erzsébet Alapellátási Központ	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

⁷ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

⁸ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁹ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹⁰ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Élet-Esély Autistákat Segítő Egyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
JÉÁMK Általános Iskola	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Kozármisle nyi Nyugdíjaso k Egymásért Egyesülete	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	